

CVETJE

Letnik L.
Ljubljana

1933 - IX.
September

P. KRIZOSTOM:

Križ Kristusov je knjiga mojega življenja.

(Za praznik poveličanja sv. križa 14. septembra.)

*V križu berem vso zablodo svojih dni
in svoje nedogledno zadolženje.
Na njem je strnjena predraga kri,
prelita v moje odrešenje.*

*Iz knjige križa seva nauk dobrote,
ljubezni neizmerne in usmiljenja,
ki je objelo z Golgote sirote —
bogastvo božjega Srca.*

*Iz križa seva nauk pravičnosti:
vsak greh je strogo kaznovan.
Nedolžni Jezus radi naše grešnosti
je v najstrašnejšo smrt poslan.*

*Križ je knjiga o trpljenju.
Če Kristus nosi ga tako voljno,
zakaj se braniš ti v življenju
križa odrešilnega z vso močjo?*

*Če hočeš Kristusov učenec biti,
strah pred križem iz srca preženi!
Če hočeš s Kristusom v življenje iti,
križa zdaj že tesno se okleni!*

Nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič — biseromašnik.

Ste že bili kdaj v baziliki svetega Petra? Mislim takrat, ko neso v slovesnem sprevodu svetega Očeta. Koliko src zadrhti v iskrenem veselju in utriplje v otroški ljubezni! Koliko rok se dviga in venomer spoštljivo pozdravlja! Navdušeno vzklikanje valovi sem in tja. Spominov na take prizore ni lahko zabrisati.

Nekaj sličnega smo doživeli v Ljubljani zadnjo nedeljo julija. Na Stadionu, ki se ti je zdel kakor ogromna bazilika z nebeškim svodom, se

je zbrala silna množica vernega slovenskega naroda. Čakala je na biserno mašo svojega ljubljenca — nadškofa Jegliča. Enajst škofov ga je spremljalo. Ko je ljudstvo svojega velikega očeta zagledalo, se je veselo vznemirilo. Že tolikokrat preizkušena ljubezen vseh je mogočno zaplula tja v eno srce. Vse je z robci pozdravljalo Velikega duhovnika. Tihi pozdravi. Vendar tako pristrčni, da so slavljenca močno ganili.

Gospod nadškof je opravil svojo biserno sveto mašo v Frančiškovi župniji. Saj spada Stadion v šišensko faro. Ko je Prevzvišeni leta 1927 jubilejno Frančiškovo cerkev konsekral in ne dolgo nato Šiški določil samostojno župnijo, pač nihče ni mislil, da bo nekaj let pozneje v območju

nove fare šestdesetič ponovil svojo novo mašo. Pa se je vendar zgodilo! Hvala Bogu!

Vemo, da je Prevzvišeni molil za nas vse. Mi smo pa molili zanj. Prosili smo predobrega Kristusa, ki je življenje gospoda nadškofa tako čudežno vodil, naj vedno naklanja svojemu ljubljencu najlepše, kar ima — vso svojo božjo ljubezen. Tako bomo molili tudi dalje! Hkrati bomo Gospoda prosili, naj usliši vztrajne molitve našega skupnega očeta, blagoslovi njegovo ogromno delo in kraljevsko poplača nadčloveško trpljenje Prevzvišenega.

Prevzvišeni gospod biseromašnik! Vsak Frančiškov duhovni otrok, ki res ljubi sveto Cerkev in njeno hierarhijo, mora v globokem spoštovanju molitve za Vas podvojiti. Še bolj iskreno Vas mora ljubiti, kakor zlata vredno slovensko ljudstvo, ki Vam je po končani biserni sveti maši glasno in navdušeno znova izpričalo svojo prelepo in neomajno ljubezen!

P. GVIDO:

Mati — vzgojiteljica.

Vzgoja — umetnost.

Pregovor pravi, da je vzgoja umetnost, in sicer med umetnostmi največja in najtežja. Seveda, če bi vse šlo po določenem vzorcu in obrazcu, bi bilo lahko. Toda kakor so različni ljudje sploh, tako so tudi različni otroci in to često v isti družini. Prav ima Brentano, ki pravi: »Koliko skrivnost je otrok!« Kar deluje na enega, ne vpliva na drugega. Eden je dobrodušen in se da z lahkoto voditi, drugi je poln upornosti in nasprotovanja. Kar enemu ne dopade, ugaja drugemu, kar enega gane do solz, draži drugega k smehu. Tega pridobiš samo z dobroto, onega izključno le z odločnim nastopom. Starejši je mogoče odkritosrčen in razodene svojo dušo tebi in drugim, mlajši pa je boječ, plašljiv, zaprt tako, da moraš izrabiti vso svojo ljubeznivost, preden dobiš ključ, ki odpre vrata njegove duše. Ta je miren in tih, vase zamišljen, oni je hiter in glasen ter se trudi, kako bi vzbudil pozornost. Z enim moraš potrpeti in mu neprestano pomagati, drugi je kakor konjiček, ki potrebuje dvojno hrano.

Kjer je toliko nasprotij, ki tako globoko posegajo v značaj in zmožnosti, je nujno potrebno, da mati kot vzgojiteljica samo sebe jasno spozna in resno obvlada, da ne bo vzgoja samo igra samovoljnosti. Danes tako, jutri drugače. Danes dovoli to, kar jutri prepove. Danes se šali in ljubkuje, kakor da bi hotela svojega otroka v ljubezni zadušiti, jutri drvi po hiši kakor vihar tako, da se razbeže otroci polni strahu in se poskrijejo po kotih. Ali pa vodi tako mater samo zunanost in čutnost. Lepši otrok je priznan ljubljeneč, ki ga ob vsaki priliki poljubljuje in razvaja; telesno manj dražesten otrok se zapostavlja. Mačica-priliznjenka je ljubka in vedno všeč, tudi takrat, ko pokaže svoje ostre kremplje, odkritosrčen, jednat dečko pa mora dan za dnevom poslušati celo vrsto očitkov. Otroka, ki je nadarjen, hvalijo pred prijatelji in tujci kot ponos in upanje hiše, manj nadarjen in bolj počasi se razvijajoč otrok pa čuti vedno in vedno, da so starši razočarani, da jim je odveč. Vprašam te, mati: Ali bo tak otrok bolj uspeval in napredoval, če ga vedno zapostavljaš in podiš v senco? Trajna senca je za vsako rastlinico smrt. Ali te ne boli, ako se ti godi krivica? Bodi prepričana, da otrok nič manj ne čuti, ko vidi, kako pristransko se z njim ravna. In čuti toliko bolj, ker pričakuje od tebe, in to z vso pravico, ljubezen in dobrohotnost. Koliko tihih otroških solza je že bilo pretočenih v temnem kotu ali v nemi, tihí noči! In marsikatera sveža in cvetoča ljubezen je hitro in za

vedno ovenela, marsikatero mehko, dobro otroško srce je okamenelo in postalo zagrenjeno, marsikatera, sicer dobro mišljena vzgoja je ostala popolnoma brez sadu, ker je uspeh zatrla krivičnost, ki se je mati mogoče niti zavedala ni, ali pa jo je zagovarjala z dozdevnimi in navideznimi razlogi. Pravičnost ni samo temelj velikih kraljestev, ampak tudi malega kraljestva, ki ga tvorijo starši in otroci. Samo tam, kjer vlada pravičnost, bo vzgoja dosegla svoj cilj in rodila dobre sadove. Geslo matere-vzgojiteljice ne sme biti samo: »Vsakemu svoje,« ampak tudi: »Vsakemu tvoje,« vso tvojo ljubezen in skrb.

Poleg spoznanja in obvladanja same sebe, pa mora mati imeti tudi vzgojno nežnočutje in uvidevnost. Ta krepost usposablja mater, da hitro in jasno spozna posebnosti otroka, ali da se hitro uživi v trenutke, ki jih mora vzgojno prav izrabiti, n. pr. da spozna, ali naj nastopi milo ali strogo, resno ali šaljivo, ali naj se posluži kazni, ali pa naj budi v otroku samozavest in čut spoštovanja do samega sebe, da čuti, ali potrebuje otrok samo ljubezni, da se odtaja, ali pa je njegova boječnost in plašljivost res posledica njegove duševne manjvrednosti.

Ali misliš, mati, da je tako važen in nežen čut že od začetka dan vsaki ženi, ki jo je Bog obdaroval z otrokom? Dobro vem, da je Stvarnik obogatil žensko naravo in materinstvo z gotovimi vzgojnimi sposobnostmi. Toda te sposobnosti je treba razviti, da jih more mati zavedno in dosledno rabiti s kolikor mogoče jasnim spoznanjem cilja in sredstev. Pa boš rekla: Na svetu je živel že tisoč in tisoč mater, ki so svoje otroke izborno vzgojile, ne da bi o vzgoji dosti brale, ali o njej mnogo razmišljevale. Imaš prav, toda vzgajale bi še bolje, in druge bi vzgajale dobro namesto slabo, če bi se ravnale po modrih nasvetih, če bi jih razsvetljevali lepi zgledi, če bi jih podpirale preizkušene metode. Ali naj matere že davno spoznane napake in zablode vedno in vedno zopet ponavljajo, obžalujejo in se za nje pokorijo? Ali delajo tako ljudje v drugih umetnostih ali sicer v življenju? In ali niso pri vzgoji otrok veliko večje stvari v nevarnosti kakor pri obdelovanju marmorja ali pri osnutku slike ali pri zaključku katerekoli kupčije? Gotovo, tudi v tem slučaju velja rek: Enemu da narava, drugi si mora osvojiti z učenjem in težavo. Brez pomisleka pa boš morala priznati, da je najbolje, ako dozori s pomočjo marljivega dela naravna in prirojena sposobnost do tiste polnosti, ki je kos vsem nalogam in težavam, zlasti še tistim silnim, ki izhajajo iz posebnih okoliščin in razmer sedanjosti. Ali mogoče ne vemo in ne gledamo, da stopajo danes v življenje osebnosti, tolikokrat dedno obremenjene, da se izlivajo na otroka že izza najbolj nežnih let pogubni vplivi in vtisi, ki hočejo dušo otroka odtrgati od družine, da izgubljajo matere same, oslabiljene od bede in skrbi in povojnih težav, vedno bolj in bolj svojo naravno svežost, da hodi lenoba in nepokorščina kot duševna hripa zmagoslavno skozi svet in povzroča zlasti v duševnem organizmu mladine grozna opustošenja, da sanjači in razni drugi ljudje s svojimi blaznimi teorijami hujskajo otroke proti lastnim staršem, da slednjič povodenj pregreh preplavlja in razjeda tiste jezove, ki jih je nasula in zgradila vera in prirojeno spoštovanje pred svetiščem otrokove duše? V takih okoliščinah mora posvetiti mati vso svojo skrb svojim otrokom, da bo vzgoja umotvor, na katerem bodo imeli veselje Bog in ljudje. Biti mati se pravi, biti največja umetnica. Gotovo, tvoja dela ne bodo izpostavljena v knjižnicah, ne bodo občudovana v muzejih, ne bodo ti postavili na javnih trgih spomenika, izdelanega iz marmorja, toda otrok bo v goreči hvaležnosti poveličeval svojo mojstrico, in tvoj Bog te bo venčal z večnim plačilom ljubezni in zvestobe.

Francišskanski način preživljanja.

(Nadaljevanje.)

Kmalu nato je Frančišek obljubil gospe siromaščini večno zvestobo. Takoj se je lotil ubožne cerkvice svetega Damijana, ki jo je hotel dodobra popraviti. Toda, kje dobiti gradivo? Po Asizu je hodil iz ulice v ulico ter klical mimogredočim: »Kdor mi da en kamen, bo prejel navadno plačilo; kdor mi podari dva, bo dobil dvojno nagrado; kdor mi pa v radodarnosti pokloni kar tri, mu bo hvaležni Bog trikrat povrnil.« Za hrano se je brigal duhovnik, ki je oskrboval cerkvico. Frančišek je brž zapazil, kako se siromašni duhovnik trudi, da bi mu postregel s tečno in okusno hrano. Pa se je zamislil ter dejal: »Kaj boš povsod našel duhovnika, ki ti bo tako prečudno radodaren? Izvolil si življenje siromakov. Kaj le-ti tako žive? Kot berač boš moral hoditi iz hiše v hišo. S skodelico v roki boš zbiral ostanke jedi. Veselo in prostovoljno moraš tako živeti iz ljubezni do Ti stega, ki je prišel na svet v siromaštvu, živel tukaj najubožnejše, visel na križu nag in siroten ter bil pokopan v tujem grobu.« Kar takoj je zagrabil posodico, odšel gori v mesto ter začel prositi miloščine od hiše do hiše. Metali so mu v lonček ostanke vseh mogočih jedi. Ko je pa hotel to zmes zaužiti, se mu je vendarle nenavadno zastudila. Ni čuda. Saj ni bil vajen tako brozgo gledati, kaj šele uživati. Toda, kmalu je v sebi zadušil vsak odpor. Mirno je použil jed. Zdelo se mu je, da še nikdar ni okusil take sladkosti. Srce mu je pa tako prikipevalo Gospodovega veselja, da se je tudi njegovo slabotno in utrujeno telo čutilo močno okrepljeno. Pripravljeno iz ljubezni do Kristusa prenesti še tako težke nevšečnosti. Hvalil je Gospoda, ki mu je grenkost izpremenil v sladkost in ga tako čudovito ohrabil. Duhovniku se je pa za vsako nadaljnjo oskrbo spoštljivo zahvalil.

Oče Peter Bernardone je videl Frančiškovo silno siromaštvo. Zato se je sina sramoval in ga preklel. Frančiška izbruhli očetove jeze na začetni poti niso zaustavili. Odbral si je za očeta ubogega in preziranega moža. Govoril mu je: »Pojdi z menoj. Kar si bom izprosil, si bova delila. Kadar boš pa slišal, da me oče kolne, me pokrižaj in mesto njega blagoslovi.«

Nekega dne je po mestu zbiral miloščino. Prišel je pred hišo, kjer so igrali mladi ljudje. Najbrž Frančiškovi nekdanji tovariši. Iz sramu jih ni prosil vbogajme. Šel je mimo njih. Komaj se je pa nekoliko oddaljil, je takoj obžaloval svojo strahopetnost. Brž se je vrnil ter glasno priznal, da ga je bilo sram med igravci beračiti. Nato jih je v francoskem jeziku iskreno prosil miloščine.

Ni bilo redko, da je tudi odlična gospoda Frančiška vabila na kosilo. Pa je že znal vse tako lepo urediti, da je svoji gospe siromaščini ohranil zvestobo tudi v najmanjši stvari. Nekoč je bival svetnik pri kardinalu Hugolinu, poznejšem papežu Gregoriju IX. Ura obeda se je bližala. Frančišek je zginil. Skriva je šel prosjačit. Prinesel je domov nekaj koscev črnega kruha, ki jih je položil v kardinalovi obednici na svoje mesto. Ko je bil kardinal to zapazil, ga je nekoliko vznemirilo. Zlasti radi povabljenih gostov. Frančišek je pa ves vesel izprošeno miloščino razdelil med viteze in duhovnike. Zelo spoštljivo so kosčke sprejeli. Nekateri so jih použili, drugi kot spomin na Frančiška shranili. Po končanem obedu je Hugolin svetnika prisrčno objel. Hkrati pa tudi takole govoril: »Moj ljubi brat, zakaj si me v moji hiši, ki je tebi in tvojim bratom vedno na stežaj odprta, s

prosjachenjem po mestu osramotil?« Pa mu je svetnik odgovoril: »Nasprotno, počastil sem vas; saj sem vendar najvišjega Gospoda proslavil. Bogu močno dopade siromaštvo, zlasti prostovoljno. Za odlično plemstvo smatram, da smem posnemati tistega Gospoda, ki je bil sicer bogat, pa je zaradi nas postal ubog.« Pa je še pristavil: »Ubožno kosilce, ki mi ga pripravi preprosta miloščina, mi veliko bolj tekne, kakor vse mogoče jedi bogato obložene mize.« Kardinala so svetnikove besede čudno ganile. Zato mu je dejal: »Moj sin, le vedno tako živi, kakor se ti zdi najprimernejše; saj je Gospod s teboj.«

Tudi ob velikih praznikih se je Frančišek kaj rad zatekel k dobrim ljudem. Če mu je bilo le količkaj mogoče. Menil je, da je kar primerno, ako ljudje take dni kaj boljšega zaužijejo. Pa je dalje sodil, da se nad prostovoljnimi ubožci in njihovo izprošeno miloščino kar primerno izpolnjujejo preroške besede: »Angelski kruh je užival človek« (Ps 77, 25). Serafinski učenik, sveti Bonaventura, očetovo misel takole razloži: »Dobro je Frančišek imenoval tisti kruh angelski, ki si ga izprosimo. Zakaj? Angeli nam prigovarjajo, da prosimo. V prošnji se sklicujemo na božjo ljubezen. Iz ljubezni do Boga nam dobrotniki kruh dele. Pobira ga pa sveta siromaščina, ki hodi iz hiše v hišo.«

Spočetka je redovni ustanovitelj sam prosjačil. Le preveč je ljubil svoje prve učence, ki bi jim beračenje kar lahko ogrenilo redovno življenje. Toda telesno šibak Frančišek, ki ni bil trdo vzgojen, pa ga je težko delo in spokorno življenje le še bolj oslabilo, ni mogel v napornem prosjačenju za vse dolgo sam vztrajati. Ne pozabimo tudi, da so si ostali bratje odbrali enako ubožno življenje. Mogoče so se tega le premalo zavedali. Le tako moremo umeti, da so mogli mirno gledati, kako se je sveti oče z nelahkim pobiranjem miloščine sam mučil.

Kaj je naredil svetnik? Začel je brate modro in milo uvajati v prosjačenje. Njegovi nazori so bili taki-le: Ako je brata, ki je obljubil ubožno življenje, sram prositi miloščine, ni dobro za njegovo dušo. Prav je pa, ako ga med prosjačenjem spremlja sramežljivost, ki jo je istovetil s sveto boječnostjo. Ugajalo mu je, ako je brat, ki je prosil pomoči, na čelu zardel. Grajal je pa takega brata, ki mu je rdečica sramu zaprla usta, da ni prosil.

V svojem prvem vodilu je to-le odredil: »Bratje naj se nikar ne sramujejo prositi miloščine. Saj je naš Gospod Jezus Kristus, Sin živega in vsemogočnega Boga, svoje obličje v najglobljem ponižanju upodobil najtrši skali (prim. Iz 50, 7). Bil je ubog in brez stalnega bivališča. Hranil se je z miloščino. Kakor preblazena Devica in Gospodovi učenci. Kadar vas bodo ljudje zaničevali ter odslovili brez miloščine, bodite Bogu hvaležni. Vsako sramotenje vam bo pred sodnikom Gospodom Jezusom Kristusom v največje počaščenje. Vedite, Gospod ne bo kaznoval tistih, ki trpe pogrdo, ampak tiste, ki človeka osramote. Svet siromakom miloščino dolguje. To dediščino nam je zapustil sam naš Gospod Jezus Kristus. Bratje, ki milodare zbirajo, bodo za svoj trud veliko plačilo prejeli. Služijo pa nagrado tudi za tiste, ki dobre dele. Saj vse mine, kar človek tukaj zapusti. Le dela ljubezni in usmiljenja ostanejo. Vse to bo preobilno poplačal sam Gospod.«

(Dalje prihodnjič.)

Če hočeš resnično zmagati, tedaj odbij hudega sovražnika takoj ob njegovem prvem naskoku. Če hočeš imeti od boja korist, zaradi katere Bog dopusti izkušnjo, potem si bodi v svesti svojega ubožstva, svoje slabosti, svoje nemoči in se vedno bolj ponižuj. Zakaj ponižnost je temelj naše brezskrbnosti, našega miru in našega izpopolnjevanja.

Lammenais.

Dekla Lucija.

Povest iz vsakdanjega življenja.

Lucija v vasi.

Kmalu skoraj ni bilo gospodinje v vasi, ki ne bi iz srca rada bila prijateljica Lucijina. Zlasti, ker je vedela toliko stvari, ki jih druge niso vedele. Pa ne, da bi opravljala. Ne, ta tako malo častni posel je Lucija prepuščala drugim. Ona sploh ni vedela, kaj drugi delajo in če je kdo menil, da ji bo izkazal kako posebno pozornost s tem, da ji zaupa tajne ali javne slabosti bližnjega, je znala napraviti nedolžno-poreden obraz in vprašala: Joj, ali res? Ali ste bili čisto zraven, ko se je to zgodilo. Povejte mi no! »Ne, tisto ne! Ampak, saj veš, Lucija!« To moramo pa ubožici takoj povedati, kaj se o njej govori, ker bržkone se bo hotela zagovarjati, saj berem, da se lahko zagovarja vsak zločinec, zakaj bi se še ona ne. Jaz bi se tudi na njenem mestu.

Klepetulje boljšega kova so spoznale, da jih na ta način imenitno vleče za nos in zraven so čutile, kako zelo prav ima. Tako so umolknile. Tiste poklicne »poštarice« (ubogi poštarji nimajo s to »pošto« nič opraviti) so se pa grizle v jezik, češ, gosenica mlada, kaj pa ti veš, kako se svet suče. Povsod je treba malo olja... Žal, so pozabile že davno, da olje ljubezni ni prav nič podobno olju hudičevemu, ki so z njim one (prečesto tudi »oni«) zalivale tako neusmiljeno človeške boli, težave in slabosti.

Lucijin nasmeh je imel čudovito moč. Brez njene vednosti. Veste, to je sploh zmeraj tako. Bržkone trpotec niti ne ve, kakšno moč ima, drugače bi brez dvoma kako bolj odlično mesto zase zahteval.

Kje na vasi, sta se recimo mož in žena skregala — saj veste, da je to »neka« stvar... Grdo sta se gledala, in imela nehoteno molčanje. Pa je prišla Lucija v vas. Naenkrat so se jeziki razvezali. In ko je hotela »ona« njega tožiti, se je Lucija nasmehljala tako nedolžno: »Oh, o teh rečeh se pa tako malo razumem. Mi bosta že oprostila, da se začnemo o čem drugem pogovarjati.«

Naravnost sijajno je pa Lucija ozdravila fanta — pretepača, ki je bil pravi »Dimež ali strah kranjske dežele«. Sicer moram v njegovo opravičilo povedati, da ni bil tako nápak, kakor so o njem govorile matere, ki so imele komaj za spoznanje boljše sinove.

Spet je bil na vasi pretep. Tako, nič posebno hudega. — Če sodimo po fantovsko, ki se jim take reči imenitne zde. Za starše pa in za tiste, ki take dogodke sodijo čisto drugače — pa bridka sramota in žalost in še obup...

»Našega ni bilo zraven!«

»Seveda je bil, saj ga je naš videl!«

»Kajpak, kolikokrat sem mu že rekla, naj se take družčine ogiblje.«

»Tvoj ni za las boljši kot moj. Pa še kaznovan je bil, da boš vedela.«

To je seveda nož v srce matere in žene — in že se ne pogledata več celi ljubi dan. In sosedu sta...

Naša modra Lucija, naš zali rožmarin izpod Šmarne gore to ve, in v srce ga boli. Tudi nesrečni fant se ji smili, ko ga drugi dan orožniki peljejo mimo. V njej se vzbudi sočutje matere in čud žene. Brž potrga dvoje, troje nageljnov in še vršič rožmarina raz okno in pošlje otroka, naj steče za njimi in naj mu da kitico.

In tedaj se zgodi tisto, kar imenujemo mi milost, drugi ganotje, tretji: »da je šel vase«. Fantu trmastemu se je kar zameglilo pred očmi in hlipal

je, da bi udušil solze, ki so hotele nevzdržno kipeti iz drznih, smelih oči. Pa še Lucija — mu je to naredila.

S tem pa ta storija ni končana. Ko je namreč fant »odsedel« svojo kazen v tisti ogromni palači, ki skriva v sebi pravico, ki je skopa, trdoto, ki je dvakrat trda v tisti hiši, in še usmiljenje in sočutje, ki se skriva čisto za uradnimi in hladnimi obrazi, je imela Lucija kakor slučajno nujen opravke v Ljubljani.

Ko se vrata — o tista težka, tolikokrat že prekleta, redko blagoslovljena vrata, odpro, sedi na koleslju Lucija in mirno čaka. Fant si pomane oči in v obraz mu plane rdečica, kot še nikoli. Kar obrne se v koraku in hoče nazaj. Paznik ga začudeno gleda in z ostro kretnjo mu pokaže pot v svobodo ...

In tedaj Lucija — blagoslovljena ženska iznajdljivost — mirno in vsakdanje stopi raz koleselj in reče: Veš, Andrej, nekaj sem imela opraviti v Ljubljani, pa sem rekla, grem pa še pôte. Če Ti je tako prav. Kar prisedi. In sta zavila — malce neokretno, ker Lucija ni bila prvovrsten kočijaž, in ne proti Figovcu, ampak malo bolj doli — k frančiškankam. Andrej ni rekel nobene besede. Pač pa Lucija ni izgubila časa; kar lepo je ustavila v tisti ozki ulici, ki jo imenujejo frančiškansko in velela Andreju naj stopi dol. Nato pa mu je rekla: Veš, Andrej, sedajle boš šel k spovedi, jaz vem za modrega in izkušenega patra, ki Ti bo že pomagal. Sem mu že povedala, da prideš.

Andrej ni vedel ali sanja ali bedi; prijel se je za roko, če je res to on. Začuda krotek je šel za Lucijo. Skozi cerkev in v zakristijo in čez par minut je bil že v tisti »slavni« sobici, kjer je za naglušne in za »boga-boječe« prestol milosti in sprave, tihih neizjokanih solza, kesanja, ki peče kot živi ogenj in še nebeškega odpuščenja.

Pa sta začela s patrom. Resno in smehljaje ga je le-ta poslušal, in ko je končal mu je krepko in vedro dejal: »No, ravno drenjali se niste ne pri božjem tronu, ne pred oltarjem. Ampak bo pa sedaj boljše ...«

Ko je odhajal je rekel patru: »Veste, še noben me ni nagnal, ampak ta naša Lucija pa zna.«

Zunaj ga je čakala vedro in potrpežljivo Lucija — mu samo prikimala in mu pokazala na voz. Še nikoli Andreju ni vožnja minila tako lepo in hitro kot tisti dan. In ko mu je pred vasjo Lucija rekla stopi raz voz, da govorenja ne bo, ni vedel kaj bi rekel ... Samo nerodno je prijel za njeno roko in trdo rekel: pa še rožmarin Bog plačaj ... In, in nikoli več, Lucija.

»Tako je prav, Andrej,« je odvrnila Lucija enostavno in preprosto. (Dalje prihodnjič.)

P. REGALAT:

Dr. Ivan Jožef Tomažič — knez in škof lavantinski.

Tisti veliki dan, ko smo se v cerkvi in doma spominjali Marijinega slovesnega vhoda v nebo in njenega nedoumljivega poveljanja, je s kar največjim sijajem zasedel prestol lavantinskih vladik novi knez staroslavne škofije — dr. Ivan Jožef Tomažič. Kot osemindeseti v vrsti lavantinskih škofov.

Novi mariborski knez in škof je bil rojen dne 1. avgusta 1876 pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža. Celo gimnazijo je dovršil v Ljubljani. Tam v starem poslopju, ki je stalo na sedanjem Vodnikovem trgu. Njegov, že pokojni katehet, gospod Jožef Mlasko in njegova, še živeča učiteljica, gosposdična Josipina Wessnerjeva, sta prosila starše, da so svojega, komaj

desetletnega sinčka poslali v ljubljansko gimnazijo. Znana ravnateljica in vzorna vzgojiteljica ljubljanske ženske mladine, gospa Wessnerjeva, ki je gospoda kneza in škofa kot dijaka dodobra poznala, nam ga tako-le opisuje: »Bil je vedno marljiv študent, zmiraj odličnjak. Neomadeževan v vsakem oziru, nadarjen, zelo skromen in globoko pobožen, ponižen in ljubezniv. Diči ga tudi hvaležno čuvstvo do svojih dobrotnikov.« Najbrž je gospod vladika iz hvaležnosti do rajnega kaplana Jožefa Mlaskota, kot posvečeni škof lavantinski svojemu krstnemu imenu »Ivan« pridodejal še ime »Jožef«. Po odlično končani gimnaziji je stopil mladi gospod Ivan v mariborsko bogoslovje. V mašnika je bil posvečen 5. dec. 1898. Leta 1906 je bil v Inomostu promoviran za doktorja bogoslovja. Bil je dolgo

vrsto let dvorni kaplan pokojnega kneza in škofa dr. Napotnika. Škof Napotnik, sam neugnan delavec za Cerkev in duše, je tudi od svojih pomočnikov mnogo zahteval. Njegov tajnik in kanonik (1915) dr. Tomažič je bil v številu tistih redkih, ki so svojega nadpastirja popolnoma zadovoljili. Tako je potekalo življenje dr. Tomažiča v večnem in težkem delu. Ob Napotnikovi roki ga je božja Previdnost uvajala v poznanje obširne škofije, v podrobno in velikopotezno delo za škofljane, pa tudi v trpljenje, ki moža pripravlja za najodgovornejše službe. Tudi te so prišle. Dne 22. februarja 1921 je postal stolni dekan. Sedem let nato ga je pa sveti Oče imenoval za pomožnega lavantinskega škofa. Izpolnila se je vroča želja rajnega kneza in škofa Andreja, ki je smatral dr. Tomažiča za svojega najboljšega in najbolj večnega pomočnika. Tako je dejal sam pokojni škof.

Letos meseca julija je pa sveti oče imenoval dr. Tomažiča za lavantinskega škofa. Prav takrat, ko se je le-ta mučil z utrudljivo vizitacijo težkega gornjegrajskega dekanata.

Prevzvišeni gospod knez in škof! Nikdar niste zatajili tretjega Frančiškovega reda. Ne kot mlad duhovnik, ne kot kanonik in škof. Vedno ste bili mariborskim in drugim gospodom duhovnikom-tretjerednikom najlepši zgled in najmočnejše bodrilo. Upati smemo, da boste tudi kot lavantinski ordinarij tretjemu redu krepka opora. Kakor obadva Vaša nepozabna prednika. Frančiškovi duhovni otroci prvega in tretjega reda Vam pa obljublajo poleg tega, kar zahtevata Cerkev in Frančišek, tudi svoje vztrajne in iskrene molitve.

P. KRIZOSTOM:

Z ranami zaznamenovani Serafin.

(Za praznik 17. septembra.)

Sv. Frančišek se je mudil na gori Verni. Bilo je na večer pred praznikom Marijinega Vnebovzetja, ko je prišel štiridesetdanski post v čast svetemu nadangelu Mihaelu. Odtegnil se je od svojih bratov v skrito, samotno votlino. Bratu Leonu je naročil, naj ne dovoli nikomur, da bi ga v tej sveti tišini motil. Tudi mu je ukazal prinesiti vsak večer malo kruha in vode. Ponoči pa naj mu ob času jutrnjic zakliče: »Gospod, odpri moje ustnice.« Če bo prejel odgovor, sme stopiti v votlino, v nasprotnem slučaju se pa mora takoj vrniti.

Tako je živel serafinski oče nekaj dni in nekaj noči. Neke noči pa brat Leon ni prejel nikakega odgovora. Vrniti bi se bil moral, toda premagala ga je radovednost, stopil je k votlini in pogledal, kaj dela sveti oče.

Svetnik je klečal z rokami, prekrižanimi na prsih, in ponavljal je poln gorečnosti besede: »Kdo si ti, o moj Gospod, in kdo sem jaz?« Nato se je dvignil in stegnil roke proti križu, od katerega je sevala bajna luč. Čez nekaj trenutkov je svetloba ugasnila in brata Leona je objela črna tema. Trepetaje od velikega začudenja se je hotel tiho vrniti v svojo celico. Pri tem pa je stopil na suho vejo, ki je neusmiljeno zahreščala pod njegovimi nogami. Sv. Frančišek je takoj uganil, kdo je v njegovi bližini. Poklical ga je in ga ljubeznivo pokaral. Leon je skesano priznal svoj pogrešek in prosil oprostjenja, prosil pa je tudi Frančiška, naj mu razloži smisel prikazni, ki ji je bil pravkar priča. Brat Leon je bil Frančiškov spovednik; v duhu svete pokorščine in spoštovanja do spovednika je pričel serafinski oče takole:

»Svetloba, ki si jo videl, je izhajala od samega Zveličarja, ki me je obiskal in mi razodel najglobokejše skrivnosti. Preden je zopet odšel v nebo, mi je dejal: 'V zameno za dobre, ki sem ti jih podelil, mi daruj karkoli.' Odvrnil sem mu: 'Saj veš, Gospod, da nimam prav ničesar, kar bi bilo mojega na tem svetu, in da sem že dolgo brez pridržka popolnoma tvoj.'

»Vtakni roko v žep in daj mi, kar boš našel.'

Trikrat sem segel v gube tunike in trikrat sem našel tam prekrasen zlat denar, ki sem mu ga vsakokrat daroval. Vprašal sem ga, kaj pomeni ta čudoviti denar.

Zveličar mi je odvrnil: 'Ti trije zlati novci značijo tri obljube: uboštvo, pokorščino in čistost, ki jih izpolnjujejo tvoji bratje in poleg tega

tudi tri redove, katerih oče in ustanovitelj si ti. — V zameno za tvoj dar ti dam trojno zagotovilo: 1. Ljubil in podpiral bom s posebno nežnostjo one, ki bodo postali tvoji sinovi. 2. Blagoslovil bom prijatelje tvojega reda, njegove preganjavce pa bom prokel. 3. Podpiral bom tvojo trojno družino do konca sveta.« —

To Frančiškovo videnje je bilo samo priprava velikanskega čudeža, ki ga je nameraval storiti Gospod na telesu serafinskega svetnika, čigar

Sv. Frančišek v samoti na gori Verni. Str. 266.

srce je kar plamenelo v velikem hrepenenju, da postane čim podobnejše božjemu Odrešenikovemu Srcu. Svetnik je spoznal, da se more to zgoditi le v trpljenju in križu. Zato je klical: »Glej, Gospod, moje srce je pripravljeno; daj, da izkusim v svojem telesu in v svoji duši tolike bolečine, kolikršne si ti prestal, ki si se žrtvoval za nas in da morem občutiti v svojem srcu ves ogenj ljubezni, ki te je nagnil, da si umrl za nas na križu.«

Gospod je uslišal to sveto prošnjo na čudovit način.

Bilo je v prvem svitu 14. septembra 1224. Vetrčki so počivali v globokih dolinah, ptice so še spale in čakale, kdaj izide kraljevsko sonce. Tedaj pa zažari vrh Verne v bajni luči. Kaj se je vendar zgodilo? Angel

serafin je priplaval z neba, angel serafin, pribit na križ. Frančišek se je razveselil, ko je pomislil na Jezusa, toda že isti hip je postala njegova duša žalostna do smrti ob misli na Križanega.

Sveti oče je imel tedaj pogovor z Gospodom, čigar vsebine pa nihče ne ve. Resnica pa je ta-le: ko je prikazen izginila, je Frančišek zapazil, da ima na rokah, na nogah in na prsih sveže skeleče in krvaveče Kristusove rane.

Ta velikanski čudež je zgodovinsko povsem utemeljen. Nihče ga ne zavrača. S katoličani ga priznavajo tako racionalisti, kakor protestantje. Celo znameniti Pavel Sabatier (Sabatje), ki taji vse nadnaravno, mora priznati resnico o Frančiškovih ranah. Razum mu ne dovoli, da bi jo tajil. — Kako smo mi vendar srečni! Našemu slabotnemu razumu prihiti na pomoč luč sv. vere; prst božji zremo v tem čudežu. Kakor je bil sv. Frančišek Kristusu po notranje najbolj podoben, tako mu je postal po dobroti božji najpodobnejši tudi na zunaj po svetih Kristusovih ranah.

Ko je končal sv. Frančišek post sv. Mihaela, je začel misliti zopet na povratek v svojo drago Porcijunkulo. Ker pa zaradi ran na nogah ni mogel hoditi, so ga bratje posadili na oslička.

Pot z gore Verne v Asiz je bil pravi triumf serafinskega svetnika. Od vse povsod so se zgrinjale ogromne množice, da pozdravijo služabnika božjega, da mu poljubijo rane in prejmejo njegov blagoslov. Največji naval ljudstva je bil v vasi Borgo San Sepolcro. Vse je vzklikalo velikemu svetniku in vsakdo je hotel priti v njegovo bližino. Bratje so z največjim naporom obdržali red. Bolniki, ki so se doteknili Frančiškove obleke, so hipoma ozdraveli. Navdušenje je rastlo, čim bolj se je bližal serafinski oče svojemu rodnemu mestu. S kolikim svetim strmenjem pa so ga sprejeli bratje v samostanu Svete Marije Angelske, pač ni mogoče popisati.

Kako drugače naj končam te vrstice, kot da se sam z vami vred obrnem k našemu velikemu s Kristusovimi ranami odlikovanemu očetu in da ga prosim:

»Asiški Serafin, razprostri svoje prebodene roke nad nas in podeli tudi nam siromakom svoj sveti očetovski blagoslov.«

HELENA HALUŠKA — P. EVSTAHIJ:

Zgodba o dveh brezdomcih.

(Prizor iz predmestja.)

Ko je bila stara gospodična zaklenila svoja hišna vrata, je klatež odpahnil vrtna vrata in vstopil. Skrivnostno in neskončno žalostno se je pred njim razprostiral ubog vrt predmestja. Tu je stalo nekaj gnilih zelnatih glav, tam dvoje drevesnih okostij, zanemarjena gredica, na kateri je v burji prezebala dvojica zapoznelih krizantem ali vsesvetnic.

V ozadju, kakih trideset korakov proč, je stala hiša priletne device. Noben človek ni šel ob tej uri po cesti. Le nad vrtnim zidom je lesen Kristus iztezal v noč svoje izžrpane roké. Iz svetiljke, ki je gorela ob njegovih nogah, so zdaj pa zdaj šinili blede svetlobni žarki kvišku k obličju Križanega, da se je zdelo skoraj živo. Potepuh je škilil tjakaj in dvignil ramé. Medtem je bila stara gospodična v hiši onkraj prižgala svetiljko in njena mala slabotna senca je plesala sem in tja po zastorih. Potepin je razočaran zavzdihnil. Nato se je zdelo, da se je odločil čakati, sedel je zadaj za drevesnimi pokvekami na kamen v senci zidnega pomola, obrnil

je dežju svoj okrogli hrbet in svojo kučmo potegnjeno čez ušesa. V vrtnem mraku je bil on le še bolj globoka senca, ki je nihče ni videl, vzorec neskončne bede, na katero je gledal le Kristus čez zid.

Na svojo palico topo naslonjen je moški opazoval svoje preluknjane čevlje, v katerih se je bila nabrala voda cest, ki jih je prehodil in premeril. 'Kvič, kvič', bilo je kakor zasmeh, ki je spremljal vsak njegov korak. Bilo je še bolj strašno kakor pa trkanje dežja po njegovem hrbtu, še bolj mrzlo je bilo.

Z ranami zaznamenovani Serafin. Str. 268.

Onkraj je plesala senca priletne postarne device še zmiraj po zastorih. Ni kazalo drugega kakor čakati, dokler hiša ne bi bila potopljena v spanje. Gotovo, ugrabiti bi ne bilo veliko, gospodična ni bila bogata, toda »tudi vrag v sili muhe žre« in nekaj prihrankov imajo skromne stare gospodične zmiraj — potem pa, kajne: ne sme zmerom eden in isti od lakote umreti. Vsak bi moral vsaj enkrat priti na vrsto, če pa ne, si pomaga človek kakor more. Seveda, bilo bi boljše, če bi »ta stara« devica ne terjala nikakega nadaljnega pojasnila, bolje bi bilo, če se ne bi zbudila. On bi že poskrbel za to, da bi kar moči tiho odprl hišna vrata.

Če bi se pa vendar zbudila? Bolje bi bilo, če se ne bi — — za njo...

Majhna senca je spremenila svoj prostor in se pomaknila tja proti moškemu. Neki kuže. — Nikak pes čuvaj — zgubljen pocestni tekač, pes brez gospodarja, lačen in usmiljenja vreden kakor klatež. Le-ta ga je tudi takoj spoznal. Že pred mnogimi vrati je bil naletel nanj, videl ga je prosečega, kakor je bil on sam. Kakor se spodobi članu tistega prostozidarskega tovarištva, je pes držal jezik za zobmi in se je dal spoznati le s tihim mahljajem repa. Sedel je nasproti moškemu in dvignil k njemu svoje lepe žalostne oči. Lakota je opazovala bedo in pes je imel usmiljenje s človekom. Previdno ga je pričel obkrožati. Mož se ni genil. Pes je strigel z ušesi ter se približal za nekaj korakov, malodane bi oplazil roko. Človek ga še ni razumel.

»Brat,« je menil kuže, »pogládi me vendar nekoliko z roko po glavi, tebi ne bo škodilo in mene bi osrečilo! Ali ne vidiš, kako sva oba sama?! Brez tvojega dovoljenja se ti ne smem pridružiti, in vendar pripadam tebi že davno. Tudi nisem izdal, da si ti tukaj! Ti si moj gospodar, — ali ne razumeš, kako ti dobro želim?! Ti se mi tako smiliš! Ali bi se ne mogla še bolj zblížati, he?! Ni se ti treba mene sramovati, nisem nikak pritepenec, tudi sem imel že boljše dni. Imam v sebi čisto plemensko kri in sem kuže *comme il faut*.¹ Ali mi ne verjameš?! Ti opazuješ sive lise na moji rjavi koži? Priznati hočem — so spomin mojih prednikov za cesto. Žal, res je, pa kaj takega se prigodi tudi v najboljših družinah. In dalje, človek, te-le lise so, ki mi dele moč, da morem prenašati življenje. Vrag, če bi bil iz povsem čiste krvi, kako dolgo bi že ne mogel iti na popotovanje. Da, te-le sive lise, te so kakor tvoje velike plebejske² noge, le-te so, ki nama pomagajo, da se vlečeva dalje.«

Velike plebejske noge so naredile šum: „kvič, kvič“ in njih posestnik je dvignil nos. Zdaj je beda spoznala lakoto. Moški je preobrnil svoje žepe in izvlekel črno skorjo kruha, daljni spomin na neko večerjo. Bil je trd kos, ki bi ga bilo treba dolgo časa žvečiti. Pes je položil moškemu eno stopalo na kolena in pazljivo gledal, kako je le-ta zlomil kruh na dva kosa in njemu ponudil večjo polovico. Šavsnil je po njem in požrl tako pohlepno, da bi se ob drobci skoraj zadušil. Nato je pa z enim skokom skočil moškemu v naročje, položil mu na ramo taco ter mu v prekipevajoči nežnosti obližnil lice. Njegova radost, njegova hvaležnost sta bili prisrčni.

Potrpežljivo je potepuh pripustil na sebi ta izbruh čustva. Prvič v svojem življenju je bil za neko bitje ljubezen na prvi pogled — vsakovrstne reči je bil smel o sebi pričakovati — toda tega?! Skoraj je občutil spoštovanje do samega sebe.

Naenkrat pa moški vstane in gre nekaj korakov. Pes pa, tiščeč nos tesno ob njegove meče, je šel ž njim. Pripoznal ga je bil tedaj za svojega gospodarja. Ali človek zdaj ni nekdo?! Ima posest, ima odnose, razmerja!

Žival ga je dvignila v človeško družbo.

* * *

Izginila je senca na zastorih; mala hiša spi zavita v svoj mokrotni megleni plašč. — Mož jo premeri s kratkim pogledom ter se sunkoma naglo obrne proti vrtnim vratom.

¹ Izgovôri: komilfó (francosko, po naše: kakor se spodobi, kakor treba). — Prip. prev.

² Plebejski pridevnik od latinskega samostalnika: plebs, plebis = množica, prosti narod; nižje, navadno ljudstvo; plebeius 3 pridev.: plebejski, preprost, neplemenit, prost, preprost, nizek. Nasprotje: patricius, ii = patricij, rimski plemič po rodu; pridevnik: patricijski, plemenit. — Prip. prev.

To noč stare gospodične ni tlačila mora.

Pri Kristusu ob deželni cesti je klatež obstal, pogledal je nanj ter se prekrizal.

Opravičujoč se je obrazložil svojemu tovarišu: »Božič je danes.«

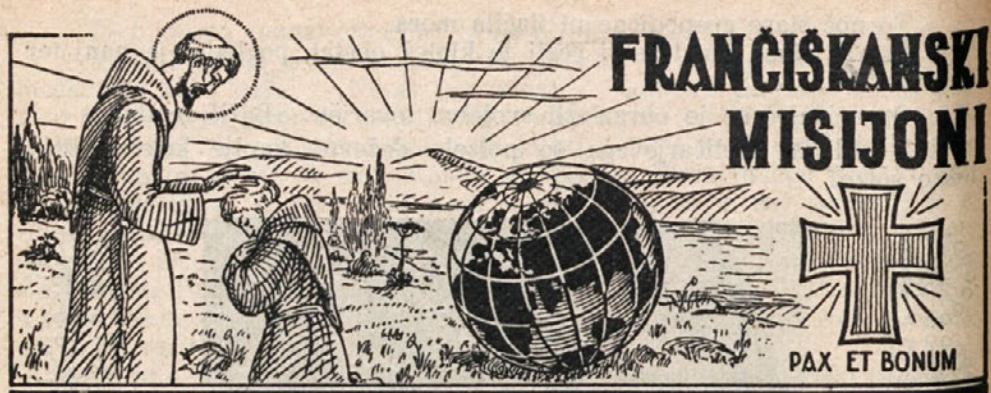
Z obličja Zveličarjevega so polzele deževne kaplje kakor težke, težke solze.

Serafinski oče na poti z Verne v Asiz. Str. 268.

»Bog je potrpežljiv, ker je večen,« pravi sv. Avgustin. Toda po dnevih potrpljenja bo prišel dan pravičnosti, dan strakote in neizogiben dan, ko se bo vse meso prikazalo pred kraljem večnosti, da dá odgovor za svoja dela in celo za svoje misli. V duhu se zamisli v ta grozni trenotek: tedaj se z grobov dvigne prah in od vseh plati prihiti truma mrtvecev k nogam najvišjega sodnika. Tedaj se bodo razkrile vse skrivnosti, zavest se sprosti vseh temin in vsak molče pričakuje usodo, ki se mu za vselej odloči. Dvoje občin se loči: velika sodba je izrečena. Pravičnim odpre raj in z vso težo večnega pogubljenja pade po grešnikih.

Lamennais.

P. ADOLF:

Spomini iz misijonskega življenja.

Ko pa so ujetniki neprenehoma nadlegovali kapitana, je ta slednjč zopet prišel k meni, rekoč:

»G. pater, prosim Vas, napišite mi vse, česar potrebujete za sveto mašo, in vse vama bomo preskrbeli. Vse potrebne stvari boste dobili na vsaka dva tedna, in sicer iz frančiškanskega samostana na Malti, kjer je navadno Vaš p. komisar.«

Napisal sem mu torej, da potrebujeva za sv. mašo primerno velikega prostora, kjer bodo ujetniki mogli biti pri sv. maši. Potem, da je treba vsakih štirinajst dni 28 velikih in nekaj malih hostij, 14 steklenic belega vina in svežega cerkvenega perila.

Kapitan Gatt nama je odkazal ža sv. mašo prav čeden in velik prostor mjuzik rum (music room), prostor za godbo, in vsak drug teden je prispel iz samostana jerbas s hostijami, vinom in perilom.

Prvo nedeljo je bil velik prostor poln katoličanov, protestantov in mohamedanov, ki so prišli k službi božji večinoma iz radovednosti. Pri sv. maši so želeli tudi peti, kar pa sem jaz zabranil, ker bi peli sami protestanti, seveda protestantovske pesmi. Obenem sem bil prepričan, da to petje ne bo preveč dostojno in da bo v nekaj mesecih gotovo prenehalo in da ne bo na noben način v čast božjo.

Kazalo je, da je stvar s službo božjo v Verdali urejena. Prostor za sv. mašo je bil primeren in potrebne stvari za službo božjo so redno prihajale. Marsikatera steklenica mašnega vina je šla med ujetnike, ker vina v kantini ni bilo mogoče dobiti, midva pa štirinajst steklenic vina za mašo nisva rabila. Tudi najino osebno perilo je šlo v samostan v perilo in nama ni bilo treba odslej več perila prati in šivati, kakor poprej.

Toda službe božje v Verdali je bilo kmalu konec. Že čez dober mesec sva našla mjuzik rum zaklenjen. Ustavili so nama tudi osebno perilo in namesto štirinajst steklenic vina so pustili skozi cenzuro samo štiri, kar je bilo pičlo za dve maši na dan in za dva tedna.

Vzrok spremembe je bil, ker je bil seržant odstopil mašni prostor bogatim ujetnikom — se razume za drag denar —, da so imeli v njem plesne vaje; od Angležev plačani špijoni, ki so bili med nami, so bili pa naju zatožili, da pošiljava osebno perilo s cerkvenim v samostan in da nama zadostujejo štiri steklenice vina za mašo.

Bili smo zopet več mesecev brez sv. maše, ker ni bilo prostora.

Na pogostne tožbe in prošnje so nam dali za sv. mašo šu-rum (shoe room), čevljarnico na razpolago. Čez par mesecev pa so nam tudi ta prostor zaprli.

Ko se je kapitan Gatt nazadnje naveličal vednih tožba in prošenj zaradi službe božje, je zopet prišel k meni, rekoč: »Prosim Vas, kako bi se dalo urediti s sv. mašo, da bi bil enkrat za vselej mir v Verdali?«

Rekel sem mu, da naj nama odkaže v zgornjem nadstropju večjo in boljšo sobo, kjer bo mogoče urediti prostor za stanovanje in za mašo. Prosil sem obenem kapitana, naj nama da na razpolago več novih rjuh, s katerimi bova sobo razdelila v več primernih prostorov.

Kapitan nama je to pot popolnoma ustregel. Veliko in zračno sobo sva razdelila z rjuhami v tri prostore. Tretjina prednje sobe je bila za stanovanje. Drugi večji prostor zadaj sva predelila zopet v dva oddelka: na desni je bila spalnica, na levi pa cerkev. Kadar je bila sv. maša, sva rjuhe pred kapelico odgrnila in nastal je zadosti velik prostor za ljudi, ki so k maši prišli.

Na ta način je bilo prirejeno za katoliško službo božjo v Verdali. V tej sobi, kjer sva spala, sva tudi maševala, in sicer štiri leta. Ob delavnikih sva maševala na vse zgodaj, ko so drugi še spali, da naju pri sv. maši niso motili. Ob nedeljah pa je moj tovariš maševal in pridigoval ob osmih v Verdali, jaz pa v kampu Sv. Klementa približno ob desetih.

Dobila sva posebne izkaznice od vrhovnega komandanta s fotografijami, da smeva ob nedeljah iti v kamp Sv. Klementa zaradi službe božje. Z nama je vsa leta hodil g. Zajec, ki nama je pomagal prenašati potrebne stvari za sv. mašo.

Ta nedeljski sprehod je bil edino razvedrilo za nas tri par let in obenem edina zveza med Verdalo in med kampom Sv. Klementa. V teh dveh kampah so bili zaprti Evropci in boljši ljudje z Oriienta. Ker je bila vsaka vez med kampi in tudi vsaka pošta strogo zabranjena, smo bili mi trije živa pošta med obema kampoma. Prenašali pa smo tudi pismeno pošto in g. Zajec tudi marsikatero steklenico viskija za svoje žejne prijatelje v kampu. Tam namreč prva leta ni bilo mogoče dobiti nikake pijače, tudi za denar ne.

Stráža je pač slutila, da smo mi trije šmuglarji med Verdalom in med kampom Sv. Klementa, toda vizitirali nas niso nikdar. Pač pa je neko nedeljo seržant, ko je videl g. Zajca iti v sobo bogatih egiptovskih efendijev, planil za njim in ugrabil pošto iz kampa. G. Zajec zaradi tega ni imel nobene sitnosti, pač pa seržant nekaj grošev dobička, ker bogati efendiji so poravnali stvar takoj z denarjem. Plačali so pač poštnino.

Z ozirom na sv. mašo pa sva midva patra imela še eno težavo z angleško komando. Iz samostana sva dobivala vsega potrebnega za sveto mašo, pa tudi maše same, to je zaznamek plačanih maš, toda brez denarja. Angleži so bili namreč po mestu raztrobili, da imamo mi ujetniki vsega v obilnosti in vse zastoj in da se nam godi, kakor Adamu in Evi v raj. Stvar pa je bila taka, da smo dobili toliko, da smo ostali še živi, kar pa je kdo želel imeti več, moral je vse plačati drago. (Dalje prihodnjič.)

Ozri se na svojo predpodobo, preišči Jezusa; v ničemer se ni iskal: Christus non sibi placuit. (Kristus ni sebi ugodil.) Vse je za nas žrtvoval, svoj mir, svoje življenje, celo svojo voljo. Daj nam, da se po njegovem zgledu navzamemo tega požrtovalnega duha in da, odslej za sleherni sebičnost otrpni, z enakomerno potrpežljivostjo sprejmemo dobro in hudo, žalost in veselje!

Lamennais.

P. Baptist Turk, apostolski misijonar na Kitajskem.

Kaj piše P. Baptist v svojem tretjem pismu?

(Konec.)

Ker sem v ujetništvu precej oslabil, a se, hvala Bogu, kmalu opomogel, sem že 18. januarja z veseljem sprejel škofovo odločbo, da bo moj misijonski delokrog isti, kakor pred ujetništvom, namreč predmestje Čjao-kow. Ker pa je bila moja prejšnja misijonska rezidenca po povodnji porušena in ker je bilo vse, kar je še ostalo, izročeno sestram Kanosijankam za razširjenje njihovega zavoda sv. Detinstva, zato mi je bilo naročeno, naj uredim svojo župnijsko cerkev, šolo in stanovanje v prostornem oddelku našega velikega frančiškanskega kolegija. S pomočjo svojih sobratov sem vse potrebno dovršil do 1. marca.

Ne morem popisati, kako sem bil vesel in Bogu hvaležen, da sem smel po tolikem času zopet bivati v našem osrednjem samostanu, nositi svojo redovno obleko, opravljati korne molitve in vse druge redovne dolžnosti, četudi nisem bil redovni družini pridružen kot njen redni član, ampak le kot misijonar z vso skrbjo za obširno predmestje, ki mi je bilo izročeno v oskrb in ki je, poleg prej imenovanega kraja, obsegalo tudi še kraja Šwej-can in Šin-kow. Zaradi katastrofalne povodnji in moje dolgotrajne odsotnosti sem našel vse polno dela.

V tovarniškem predmestju Šwej-can so delavci pod nadzorstvom misijonskega predstojništva že pred mojim povratkom iz ujetništva pričeli nadaljevati z zidanjem nove šole, rezidence in cerkve. Kljub slabemu vremenu so marljivi delavci dogradili do 1. marca šolo in rezidenco, cerkev pa je bila dodelana že do strehe in upam, da bo do meseca maja končana. Za Marijin mesec je določena sinoda vseh škofov in misijonskih predstojnikov vse provincije Hu-pe. Tedaj bo prišel tudi naš apostolski delegat prevzvišeni gospod Celzij Constantini, ki bo ob tej priliki blagoslovil novo cerkev.

V predmestju Šwej-can smo za kapelico in šolo preuredili najeto enonadstropno hišo. V nedeljo 20. decembra sem opravil po svojem povratku v tem kraju prvo službo božjo. Vernikov, novospreobrnjenec in šolarjev se je toliko zbralo, kakor nikdar poprej. Vsi so mi z veselimi obrazi čestitali za srečno rešitev. Iskreno sem se jim zahvalil za njihove molitve in sočutje. Pred blagoslovom z Najsvetejšim sem v skupni zahvalni pesmi hvalil Boga ne samo za srečno mojo rešitev, ampak tudi za srečno prestano povodenj in za ugodno nadaljevanje zidanja lastne misijonske cerkve in misijonske postaje.

Grozna povodenj je razgnala tudi moje vernike v predmestju Čjao-kow na vse kraje. Ko je povodenj prenehala in voda odtekla, so se začeli ubogi verniki vračati in popravljati svoja borna bivališča. Ker je bila tudi ta misijonska postaja popolnoma porušena, sem dobil prostore za cerkev, šolo in stanovanje v našem samostanu. S pomočjo sobratov smo do božičnih praznikov priredili obednico za cerkev tako, da smo mogli prelepe božične praznike z dostojno slovesnostjo obhajati prav tako tukaj, kakor tudi v predmestju Šwej-can.

Za praznik sv. Treh kraljev sem si izprosil dovoljenje, da smemo skupno z verniki predmestja Čjao-kow opraviti zahvalne molitve pred izpostavljenim najsvetejšim Zakramentom. Kljub neugodnemu vremenu se

je k tej pobožnosti zbralo nenavadno veliko vernikov. Pred molitveno uro sem vernikom priporočil, naj to prvo molitveno uro opravijo ne samo v zahvalo za mojo rešitev, ampak naj prosijo božjega blagoslova tudi za vse mnogoštevilne dobrotnike naših misijonov. Povedal sem jim, kako zbirajo ravno na ta praznik po vseh cerkvah našega reda milodare za naše kitajske misijone, kako opravljajo molitve za spreobrnjenje paganov in za dober prospeh naših misijonov. Zato se spodobi, da se tudi mi spominjamo v svojih molitvah dobrotnikov. Vernikom sem tudi priporočil, naj ne pozabijo moliti za razne ujete misijonarje, ki se nahajajo po raznih komunističnih taborih. Opozoril sem jih, da moramo sploh več moliti za spreobrnjenje paganov in komunistov ter za milost, da bodo sami stanovitni v veri in nikdar omahnili, kakor so to storili že nekateri nesrečni, ki so odpadli od katoliške vere in se vrnili v staro paganstvo.

Takoj naslednje dni sem mogel odpreti deško in dekliško šolo. Za šolo se je priglasilo takoj nad sto dečkov in okrog štirideset deklic. Dekliško šolo sem uredil v bližnjem zavodu sester Kanosijank. Za dečke pa sem priredil šolo v veliki samostanski obednici, ki smo jo te dni rabili za kapelico. Cerkev smo pa za prvo silo postavili izven samostana v veliki in obširni lopi, ki je v prejšnjih časih služila ob slabem vremenu za telovadnico. Dne 17. januarja smo že mogli v njej obhajati spomin mojega tridesetletnega delovanja v kitajskih misijonih.

Tako sem se polagoma zopet lotil velikega misijonskega dela, ki mi ga je pretrgalo ujetništvo in ovirala velikanska povodenj. Upam, da bom z božjo pomočjo v nekaterih mesecih svojo misijonsko pokrajino iznova uredil, da bo v njej zacvetelo pravo katoliško, Bogu vdano in Bogu zvesto življenje mojih, tolikim preizkušnjam izpostavljenih vernikov.

Ko se priporočam Vam in vsem dragim v domovini v molitev in prošnjo, da bi mi sprosili božjega blagoslova, ostanem vedno

Vaš v presv. Sreč Jezusa in Marije prevdani

P. Peter Bapt. Turk, O. F. M.

P. KRIZOSTOM:

Meliapore.

Že zadnjič sem omenil, da so mali Bramini zelo bistrourni. Zanimajo se za vse, kar jih obdaja in tudi k učenju jih ni treba ravno preveč siliti. Tudi verski čut imajo zelo razvit.

Mali Appa-Rao, ki je šest let star, nam je v tem oziru prav krasen zgled. Pred dvema letoma so mu umorili očeta. Njegova mama, ki se uči v naši šoli sv. Rafaela glasbo in jezike, ga je strašno razvadila, ker mu dovoli prav vsako stvar, pa naj bo še tako nesmiselna. Sleherno željo mu izpolnijo tudi služabniki in služabnice, ki jih je cela armada in spremljajo gospo mamo in gospodiča sinka na vseh potih. K sreči ima deček prav dobrega varuha — se razume plemenitaša, po poklicu odvetnika — ki je fantiča vpisal na našo šolo in ga toplo priporočil sestram, naj ga skrbno izobrazijo, ker je določen, da bo zavzel nekoč v Meliaporu odlično mesto.

Nekega dne je Appa-Rao zatožil mami svojega učitelja, češ, da ga je s šibo neusmiljeno pretepel, kar pa je bilo seveda vse izmišljeno. Za to laž je zvedel tudi gospod odvetnik in je dečka ostro prijel:

»Appa-Rao, ali ne veš, da je laž hudobija?«

»Tako? Tega nisem vedel.«

»Če namreč lažeš, ti nihče več ne bo verjel.«

»Če pa je stvar taka,« pravi deček prav odločno, »zakaj mi pa tega nisi že prej povedal?«

Ne lagati in ne krasti, to sta pojma, ki ju je v paganska srca najtežje vcepiti.

V šoli poučujejo pagane o morali, kristjane pa katoliški katekizem. Pouk je često prav svojski in zanimiv.

»Zakaj te je Bog ustvaril?«

»Zato, da dobro jem in pijem, da bom imel avto in da bom srečen.«

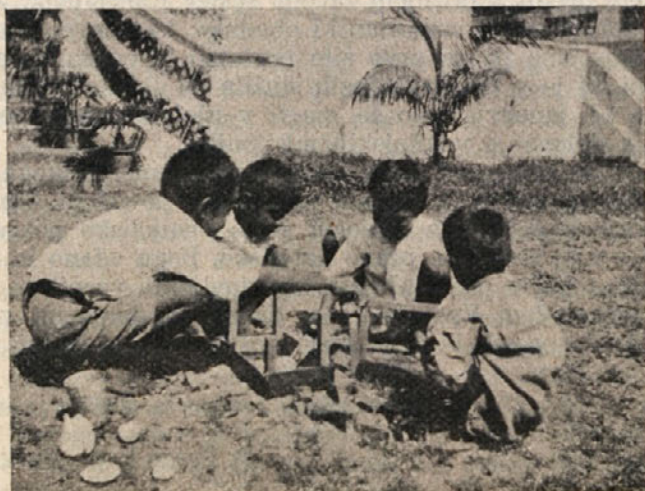
»Zakaj je ustvaril drevje?«

»Zato, da moremo jesti sadje.«

»Ali je Bog povsod?«

»Da, povsod.«

»Ali tudi v tem-le kamenu?«

Meliapore. Najmanjši gojenci pri igri.

»Da. Toda če ti stopiš nanj, Bog odide iz njega. Ko pa ne stojiš več na njem, se zopet vrne.«

»Kam gre duša po smrti?«

»Če je bila zelo dobra, gre v nebesa, sicer pa stopi v telo kake živali, dokler ni popolnoma očiščena.«

Razgovor v gruči malčkov:

»Mi molimo vsako jutro bogove,« pravi prvi, »očka kriči na vse grlo molitve, mi pa odgovarjamo.«

»Jaz bi rad molil tudi zvečer,« meni rdečelični Santocham, »pa ne znam nobene take molitvice.«

»Poišči jo v knjigi!« razlaga tretji. »V knjigi je vse polno krasnih molitvic.«

»Saj res, naučimo se jih; saj niso težke.«

In vsa gruča prične ponavljati molitve »k Bogu resničnemu in dobremu, Stvarniku in Gospodu vseh stvari...« Tako iščejo te ljubeznive dušice Resnico — kako naj bi se Bog ne sklonil dobrotno k njim?

Braminska mladina je naobražena tudi politično in ima Ghandija za svojega velikega voditelja. Če jih količkaj vprašate, kako so politično usmerjeni, vam bodo z zanosom odgovorili: »Vsi Bramini so ghandisti.«

Deklice so izredno nadarjene za glasbo, ki jo zato gojijo sestre s posebno vnemo v kolegiju. Petje je za naše uho precej nenavadno in rekli bi, da pojo »skozi nos«.

Ko se vrnejo male Bramine iz šole domov, morajo takoj v kopel, nakar si oblečejo drugo obleko, da se s tem očistijo madežev, ki so jih dobile v stiku z Evropci.

Ko dovrše šolo sv. Rafaela, morejo stopiti v učiteljsko ali kako višjo šolo. Mnogoštevilne Indijke so vpisane na univerzi, kjer študirajo zlasti medicino, kemijo in pravo.

Štiri leta po otvoritvi šole sv. Rafaela so zgradile frančiškanke misionarke Marijine še mali konvikt presv. Srca. Zdaj živi v konviktu 60 gojenk vseh najčudovitejših jezikov: telegu, tamula, konkanim in mayalam, po veri so katoličanke, protestantke in indijke. Pripadajo osmim različnim

Dvorišče pred šolo sv. Rafaela.

kastam, katerih vsaka ima svoje postave in zahteve. Velik del se hrani in spi na indijski način; za postelje jim rabijo preproge. Bramine imajo zopet svoje običaje: vsakdanjo kopel, obed ob 9 dopoldne itd.

Gojenke so dobre, rade ubogajo in imajo prav posebno ljubezen do redovnic, pri katerih kar rade iščejo nasvetov in tolažbe. Naj navedem en sam zgled: gojenki je podaril njen zakonski mož knjigo (deklice s 13 leti so vse omožene, nekatere celo vdove); mladenka jo takoj pokaže predstojnici, ta ji pa knjigo odsvetuje. Kaj stori gojenka? Vrne se k možu in mu reče: »Bolje je, da ne berem te knjige. Mati mi je rekla, da mi utegne škoditi.«

Pred vhodom v konvikt je majhen oratorij, v katerem stoji krasna »bela Marija«; paganke kaj rade slede kristjankam, ko zahajajo k nebeški Gospe. Neka 15 letna deklica je hotela celo premišljevati kot redovnica.

»Kaj počneš? Saj ne znaš premišljevati!«

»Znam; molila bom...«

Dovolili so ji, da sme v kapelico, kadar le hoče. Celo sv. maše se udeleži sleherni dan.

Neka druga, po imenu Yeya je pa vsa preplašena: rada bi na vsak način postala sestra, pa so ji dejali, da je treba biti prej kristjanka in da se njen oče temu odločno protivi.

Resnica je, da so spreobrnjeni Bramini podvrženi najrazličnejšemu trpljenju. Izključeni so iz svoje kaste in nemogoče jim je stopiti v državno službo. Spreobrniti se, to se pravi podvreči se trdim preizkušnjam; tako dejanje je v resnici junaško. Da bi pa katera postala redovnica, je še mnogo težje. Kakor sem že omenil, se poroči vsaka mladenka z 12. leti; ostane sicer še v domači rodbini in se šola, toda prosta ni več. Če ji v tem času umrje mož, postane vdova, čeprav morda svojega moža niti dobro ni poznala; poročiti se znova ne more.

Kljub tem mnogoštevilnim oviram je dal konvikt že marsikateri redovni poklic.

Sola sv. Rafaela je gotovo najvažnejša med vsemi šolami v Meliaporu; angleška šola z angloindijskim zavetiščem pa je najstarejša. Danes ima 120 gojenk. Angloindijke so sprejele mnogo evropskih navad in prezirajo pristne Indijke; pri jedi rabijo žlice in vilice, toda njih živež je večni riž. Vzgoja je tu mnogo težja, ker značaj teh deklic je vihrav; površne so in malo stanovitne. Za verske resnice so pa dostopne prav tako, kakor pristne Indijke.

MILICA GRAFENAUERJEVA:

Omožena žena v pridobitnem delu.

Zaradi velike gospodarske stiske v srednji Evropi vstopa v pridobitno delo bolj in bolj tudi omožena žena. Mnogo mladih zakonov naravnost vpoštevava vnaprej že za bodoči proračun tudi dohodek iz ženinega dela. Z njim naj se deloma pokrivajo nabavni stroški novega gospodinjstva, deloma pa naj tudi ženin zaslužek pomaga vzdrževati novo gospodinjstvo samo. To še gre, dokler še hodita mož in žena obedovat z doma in marsikatero mlado gospodinjstvo se izkraja po tem, današnjem, modernem načinu uredi.

Drugače pa postane, če pride otrok. Takrat je nujno treba nekoga, ki naj prevzame otroka v oskrbo, ali morda sorodnice, ali pa tuje plačane moči. Že to samo se ne da izvesti brez boli. Vrh tega pa je tudi le samo v višjih poklicih izvedljivo, v širokih delovnih ljudskih plasteh pa to ne prihaja v poštev. Tu mora biti žena, ki je v službi, žena, mati in poklicna delavka hkrati in njene sile so napete tako, da se kar vidno povživajo. Pri vsem tem se tu tudi ne da izhajati brez pomožnih socialnih ustanov; oskrbovališče za dojenčke, zavetišče za otroke, otroških vrtec itd., ki nalagajo občinam in občestvom sorazmerno dosti višjih stroškov, materinega dela pa le ne nadomeste nikoli. Treba je nadomestiti ne samo vrednoto materinega dela, marveč tudi vrednoto njene stalne čuječe navzočnosti. Kajti oboje je z materjo domu zmanjkalo.

Zato je razumljivo, da se v vseh slojih kaže težnja, da bi služila mati, ki ima otroke še majhne, le z začasnim, pomožnim delom, če le mogoče doma, ne s celodnevним poklicnim delom izven doma.

Pridobitno zaposlenih je prav mnogo omoženih žena. Vendar pa jih opravlja največ isto delo kakor mož. Žene kmečkih sinov in posestnikov delajo vsaj 90% na domačem posestvu, tudi žene poljedelskih delavcev delajo precej na polju ali obdelujejo kosec sveta za domače potrebe, ali z možem vred pomagajo sosedom. Dalje imajo z možem skupno delo

mnoge žene obrtnikov in rokodelcev in žene raznih prodajalcev in trgovcev.

Popolnoma in redno zunaj doma, dostikrat precej daleč od doma, pa služijo žene, zaposlene v industriji. Industrijskih delavk je n. pr. v Nemčiji, kjer je izvedel statistiko državni statistični urad:

21% žen, omoženih z industrijskimi delavci,

16% žen, omoženih s trgovskimi in prometnimi delavci,

11% žen, omoženih z nameščenci,

7% žen, omoženih z uradniki.

Vseh omoženih žena, ki služijo kot industrijske delavke, je v Nemčiji nekako 835.000, medtem ko znaša število ostalih pri zaslužku za družino soudeleženih omoženih žena okrog 2.531.235.

Krščanska gojenka šole sv. Rafaela visoke kaste s svojim možem, ki je tudi katoličan.

Vseh nemških žena, omoženih in neomoženih, ki služijo, je 11.478.000. Izmed teh je 31·7% omoženih in 9% ovdovelih. Najtežje med temi nosi strnjene dolžnosti materinstva in drugega celega poklicnega dela tistih 835.000 žena, ki so nastavljene, ločene od doma, zlasti mnogo v tekstilni industriji v tkalnicah in predilnicah.

Marsikaj poda nadalje izvid iz 2400 gospodinjskih knjigovodstev iz let 1928/29, ki ga je tudi priobčil nemški državni statistični urad. Iz tega je razvidno, da se udeležuje delavčeva žena v 49·9% pridobitnega dela, toda le z manjšimi prispevki iz začasnega pomožnega dela, dokler ima otroke še majhne. Tudi odstotno se udeležuje v tej dobi pridobitnega dela z dosti nižjo postavko. Zato pa se dvigne pozneje, ko otroci za silo po-odrasejo, tako odstotna postavka dosti više in prispevki sami na petkratno višino prejšnjih, da se tako zboljša življenjska višina družini. V tej dobi

tudi vstopajo žene-matere v pridobitno delo kot v glavni poklic. Uradniških žena je zaposlenih 26% med nižjim in 3-5% med višjim uradništvom.

V mladih zakonih postaja pridobitno delo žene pogostejše glavni poklic. V starosti 18 do 30 let je 27% omoženih žena pridobitno zaposlenih v celem poklicu. Kolikor bolj pičel je zaslužek možev, kolikor manjša je možnost, da bi se z njim vzdrževalo gospodinjstvo, toliko bolj se priteza v delo za zaslužek še žena. To navaja široke ljudske plasti k zakonom brez otrok, verno katoliško ljudstvo pa vodi v izkušnjave in v težke notranje konflikte z vestjo.

Mlada mati živi v teh prilikah v stalnem strahu pred novim zarodom, v enakem stalnem strahu za svoj poklic in še v stalnih skrbih za otroke, ki so vsak dan osem ur brez nje. Vrh tega nadčloveško napenja v delu vse sile od ranega jutra do poznega večera. Vedno je z njo skrb in skrb in napor povživeta naglo njene telesne in duhovne moči.

Teža, ki obremenjuje v naših časih ženo-mater mnogih otrok, katera nosi polno breme materinstva in razen tega breme celega, glavnega pridobitnega poklica, je nad človeškimi močmi. Toda tu vežejo materi, vežejo družini socialne dolžnosti — družbo. Ne samo dolžnosti sočutja in ljubezni, temveč tudi dolžnosti socialne pravičnosti in hvaležnosti. Iz plemenitega, požrtvovalnega materinstva, iz zdrave družine se družba obnavlja. Tu so viri svežih duhov, ki poglobljajo znanje, in krepkih rok, ki človeku — družbi osvajajo svet. Preobremenjeni materi mora družba nuditi vso potrebno pomoč: oskrbovališča za dojenčke, zavetišča za otroke, otroške vitce zaprvo. Nadalje dobrih pomočnic, ki zastopajo mater, če se v družini oglasi bolezen, ki naj prihajajo sploh od časa do časa tako v družino na pomoč. In ker izkazuje praksa, da plača tudi na višjih stopnjah ne zadošča, da bi se iz nje mogla opraviiti številna družina, zato je tudi takim družinam treba priskočiti na pomoč, z dobro primerno obleko, toda brez vtisa javne dobrodelnosti, ki marsikoga tako tlači.

Socialni položaj se presoja navadno zgolj po zunanjem videzu, po višini plače ne po rešničnem dejanskem položaju, ne po velikosti deleža, ki pride iz plače povprečno na posameznega člana družine. Večkrat so dohodki na oko visoki, delež, ki pride iz njih na posameznika, pa je daleč pod najbornejšim minimom. Tudi taka družina je v stiski in ji družba dolguje socialno pomoč kljub visoki plači očetovi. Predvsem bi se morala nasloniti vse socialne dajatve na ta edino pravični temelj. Zvestoba in pravni postavi je v teh položajih heroična krepost. Stremljenje, da bi se vzdržali na socialni stopnji svojega stanu žene tudi žene-matere iz teh slojev v pridobitno delo, je zanje tem težje, ker so navadno fizično slabotnejše, nevajene težkega gospodinjanskega dela in potrebujejo tedaj pomozno moč za tako delo.

Dokler ne morejo podjetja plačevati svojim delavcem in nameščencem takih plač, ki vpoštevajo družino in rastoče število otrok v družini, ni mogoče odpraviti dela omoženih žena. Tu je treba začeti s skupnim pomožnim delom, ki pa ne sme nositi znamenja miloščine. Zlasti ženskim društvom se odpira široko polje ljubezni do socialno stiskanih in prikrajšanih, kjer naj bi polagali temelje do cilja, da se razbremenene matere, ki nosijo večkratno breme. Podrobno delo, šivanje in pospravljanje oblek, pridobivanje in priprava pomožnih moči, ki materi priskočijo na pomoč, kadar je treba, n. pr. za »materinski dopust«, za primere obolenja v družini in podobno, dalje ženske materinske in vzgojne posvetovalnice itd., to so nujne socialne naloge.

Krščanski svet in dušno pastirstvo zlasti v velikih mestih pa stoji tu pred svojim najtežjim vprašanjem. Tisti vedno širši praktični odpad mlajše ženske generacije od cerkve izhaja največ odtod, da si to ženstvo ne ve sveta, kako nositi s človeško močjo breme, ki to človeško moč pre-sega: ko zavoljo rastočega števila otrok, zavoljo rastočih nalog materinstva, zavoljo rastoče množine in teže dela doma postaja neizogibno, da privzame k enemu velikemu polnemu bremenu še drugo celo veliko breme, da družini, ki se ji že daje vso z materinstvom, gre hkrati služiti svoj kruh.

Kaj je zmota? Misel blodnega duha, ki ne pozna nobenega gospodarja in posluša samo sebe. Kaj je greh? Dejanje pokvarjene volje, ki ne pozna nobenega gospodarja in samo sebe posluša. A koga naj slušamo? Človeka kakor smo mi? Ne, ne: Bog je edini vladar in vsaka postavna oblast je izliv, del njegove večne, neomejene moči.
Lamennais.

P. ANGELIK:

Spremembe pri oo. kapucinih.

Provincijalno predstojništvo: P. Linus Prah, provincijal; p. Vincenc Desić, dr. p. Odilo Mekinda, p. Anzelm Canjuga in p. Mavricij Teraš, definitorji; P. eksprovincijal Donat Zupančič in p. Joahim Ferk sta postala generalna kustosa.

Samostanski predstojniki: Celje: p. Ladislav, Ptuj: p. Jožef, Krško: p. Erhard, Škofja Loka: dr. p. Odilo, Studenci pri Mariboru: p. Marko Fišer, Varaždin: p. Anzelm, Osijek: p. Gregor, Split: p. Angelus, Dubrovnik: p. Matija, Karlobag: p. Mihael.

Prestavljeni so: p. Ciril iz Splita v Studence pri Mariboru, in tukaj p. Viktorin v Ptuj, p. Rafael iz Krškega v Škofjo Loko.

Obvezni verouk v Avstriji.

Zunanji minister Rintelen je zopet uvedel v Avstriji obvezen verouk in

verske vaje po vseh šolah, kakor je to bilo v navadi pred letom 1919. Vsak otrok se mora udeleževati verouka in verskih vaj svoje veroizpovedi. Dejstvo je vsekako razveseljivo, toda s tem še nikakor ni rečeno, da je zadeva vzorno urejena. Verouk se v tem stanju smatra kot predmet med drugimi predmeti. Če pomislimo, da ima vsak otrok povprečno 20 do 26 ur šole na teden in med njimi samo dve uri verouka ali niti to ne, je razumljivo, da se vtisi verskega pouka med drugimi 20 in še več urami šolskega pouka skoraj popolnoma zabrišejo. Razne šole kakor trgovska, srednja tehnična i. dr. verouka sploh ne poznajo, pri teh je seveda zadeva še toliko bolj žalostna. Katoličani zahtevamo ne samo verouk kot predmet med drugimi predmeti, ampak zahtevamo katoliško šolo, v kateri je vera v najtesnejši zvezi z vsemi šolskimi predmeti. Mi hočemo, da bodo otroci vzgojeni kot dobri katoličani, to se

pravi, da bodo katoličani po mišljenju in dejanju ne samo ob nedeljah in praznikih, ampak tudi ob delavnikih, v tovarnah, na polju, v delavnicah itd.

Brezposelnost in kapitalizem.

Kakor poroča nemški publicist F. Fried je ves svet zadolžen za približno 9000 milijard dinarjev. Letne obresti za te milijarde znašajo približno 800 milijard dinarjev. Če pogledamo te velikanske številke ter se obenem spomnimo na velikansko število brezposelnih na svetu — po najnovejšem štetju jih je okoli 70 milijonov, tedaj se nehote vprašamo, kam gredo vse te velikanske obresti? Če bi razdelili med brezposelne vsaj en njihov del, bi bilo nedvomno sodobne gospodarske krize in od dneva do dneva bolj grozne brezposelnosti že zdavnaj konec. Čudno, da ti gospodje, ki znajo drugače tako dobro računati, z vsem svojim računanjem ne pridejo do tega zaključka. Seveda bi svetovnega gospodarstva ne smelo voditi načelo čim večjega dobička, ampak načelo vere, kateremu se pravi pravičnost in ljubezen.

Številke govore.

Brazilska vlada je sklenila v letu 1933 polovico sedanje kavne zaloge — namreč 15 do 16 milijonov vreč kave, ki predstavljajo vrednost pol drugega milijona frankov — dala uničiti.

V Avstraliji je bilo v zadnjih mesecih 800.000 ovac zaklanih in nato pokopanih, da bi se s tem preprečil padec cen ovčjega mesa in ovčje volne.

Bretonski ribiči so pol milijona ujetih arnikov zopet vrgli nazaj v vodo, ker so cene pregloboko padle.

Udruženje umetnostnih trgovcev v Londonu je uničilo 100.000 bakro-

tiskov iz viktorijanskega časa, da bi potem omejili velikanski padec cen na trgu slik. Itd. itd.

Kljub temu pa živi na svetu okoli 70 milijonov brezposelnih mož in družin, ki dobesedno stradajo in nimajo kaj obleči. Številke nam dovolj jasno govorijo, da tega stradanja ni kriv Bog, ampak ljudje in njih pohlepnost. Svetu manjka le krščanstva, in sicer živega krščanstva, iz katerega se poraja ljubezen.

Cerkveno zvonjenje obdavčeno.

Občinski svet v Barceloni na Španskem je z 29 glasovi proti 9 sklenil, da se obdavči vsako cerkveno zvonjenje s 50 pezetami. To je svoboda svobodomislecev!

Preganjanje judov in kristjanov.

Kdorkoli je opazoval časopisje sveta, je lahko opazil, kako je ves svetovni tisk, ki hote ali nehote, vedoma ali podzvestno služi židovstvu, bil ves iz sebe, ker so v Nemčiji začeli na prste stopati Judom, da ne morejo več tako prosto delati dobičkov kakor prej. V imenu človečanstva je ves svet protestiral. Kot katoličani smo seveda mnenja, da ima vsak človek pravico do popolne svobode z edino izjemo, če nasprotuje božjim zakonom, toda vendar je silno čudno, kako se je nenadoma — ko je šlo za jude — temu protiverskemu tisku vzbudila vest in sočutje. Kje je neki bil pa prav tisti svetovni tisk in kje je bila njegova rahločutna ljubezen do človečanstva in njegova gorečnost za svobodo ljudi tedaj, ko so v Španiji, Rusiji in Mehiki pustošili cerkve, preganjali duhovnike in katoličane pobijali kakor divje zveri. Ali sta morda človečanstvo in svoboda samo tedaj nekaj vredna, kadar gre za jude in za judovske koristi?

Ce je morje razburkano od viharjev, ni bolj razgibano od sveta. In ti mu praviš: »Poteši moj nemir!« Samo v naročju Boga je mir, samo v čisti vesti je veselje. Zabave te raztresejo, strasti omamijo za trenotek. A kaj ostane, ko ta trenotek mine?

Lamennais.

DR. FR. W. FOERSTER — F. T.:

Čemernost.

Je navada, ki jo dobiš, moram reči na žalost, prav posebno pogosto pri majhnih deklicah in ki je že marsikateremu človeku zagrenila življenje, čeprav je čisto majhna neznatna navada. Mislim čemernost, kujavost. »Gotovo si danes z levo nogo vstala,« vprašajo takole deklico, če zapazijo, da precej vse zameri, napenja mrdo, je nevšečna in je sploh videti, ko da je zanj o vsa radost življenja za vselej pri kraju. Slabe volje je in vse ji gre s poti. Prav najmanjša malenkost je dostikrat kriva te tako zvane samovoljnosti. Pisma kakšne prijateljice, ki ga je dolgo pričakovala, ni bilo zjutraj v skrinjici ali se je celo prismodilo mleko ali mora po kakšnem oprasku, ki ji ni prijeten, ali je njen brat s pestjo razbijal po vratih, ko je še spala — ali ji mati ni dovolila, da bi šla popoldne k svoji prijateljici na pomenek pri kavi. Kaj naj tukaj napravimo? Ne zdi se mi prav, če potem ob takile priliki vsi navale nanjo in ji šele prav nagajajo ali če celo bratje sprašujejo pri družinski mizi: »No, kaj se pa danes spet tako kisl o držiš? Saj nam ves tek pokvariš!« — in tako dalje. To sploh nič ne zaleže — saj da je neznosna in da vsem kvari tek, sama najboljše ve, da, saj celo čisto natanko ve, kako je videti smešno in slabotno, če si damo z malenkostmi motiti občutje, ko je na svetu vendar toliko mož, žena in deklet, ki so celo v največji nesreči in dnevnem pomanjkanju vedno še vedri in prijazni — da, ve celo, kako nevarna ji lahko še postane ta navada, če se močnejše ukorenini in se ji zariše v obraz, tako da nobeden prav ne mara zanj o — in vendar je ne more opustiti, ko ne ve za noben pripomoček. Prevzame jo pač huda začaranost in spet mine šele čez več ur, tako kakor glavobol ali kakšna druga slabost. Danes sem se namenil svetovati vam samim in vašim prijateljicam in tudi vašim prijateljem — kajti saj misliti le ni treba, da ni tudi muhastih dečkov in mož.

Pred nedavnim sem vam nekoč pravil, da je s samopremagovanjem tako kakor z bojem zoper nenapeljano vodo; da zmeraj ne zadostuje zidati jezove — zakaj ti se marsikaterikrat podero —, ampak da je še bolj važno iti k izvirkom in skrbeti, da se vodè o pravem času razdele in se ne privale več z vso silo in z vsem gruščem do človeških bivališč. To bom zdaj prenesel na brzdanje muhavosti. Če je slaba volja že tu in zaliva vso dušo, se je dostikrat zelo težko siliti k prijaznosti in je vedrost potem tudi nekam

prisiljena. Tem bolj moramo skrbeti, da se taka povodenj slabe volje in jeze razdeli takoj v začetku. Kako neki to menim? Mislim takole: Predstavljajte si na primer, da hočete s svojimi prijatelji napraviti kak izlet. Vaša mati se boji, da se boste prehladili, in tako dolgo stika za gorkimi rečmi, da je prepozno. Drvite na kolodvor in glej, vprav takrat zapiska in vlak odpelje in vi stojite tu: Ali ne bi človek obupal? In mama s svojim pretiranim strahom je spet enkrat kriva! Kakor siva ploha se ulije v dušo in iz vseh kotov pridrevi do silne jeze. Ure dolgo bom rilec kuhal, sklenemo. Za vse takele primere — saj si lahko sami izmislite še več zgledov — dam to-le navodilo: Kakor hitro se komu takole kaj pokazi ali ponesreči, brž sklenemo: Ne boš! Ta neprijetnost naj postane meni in drugim vir blagoslova. Zato se bom zdaj navadil karkoli dobrega — n. pr. da bom zgodaj vstajal ali se umival z mrzlo vodo — ali bom opustil katerokoli slabo navado, n. pr. puščanje odprtih vrat ali čeečkanje šolskih nalog — ali bom kateregakoli človeka, ki ga imam rad ali vem, da je v žalosti in stiski, prav presenetil ali, če hočete, tudi samemu sebi napravil kakšno veselje. Samo enkrat poizkusite to in boste opazili: Čemernost je precej pri izvirku razdeljena. Zakaj na mah čutimo: Neprijetno se je izpremenilo v nekaj prijetnega. Če bi neprijetnega ne bilo, bi se morda nikoli ne domislili, napraviti tak nov sklep. Hvala Bogu, da je odpeljal vlak! Neki italijanski pregovor pravi: »Komur Bog zapre vrata, mu odpre okno.« Kaj se to pravi? To se vprav pravi, da lahko iz vsake nezgode narediš kaj dobrega zase in za druge, samo če pomisliš in ne buljiš le v nesrečo.

Večidel pa na žalost vedno vidimo samo zaprta vrata in s pestmi razbijamo po njih in rohnimo in sploh ne zaznamo odprtega okna. Kako žalostno je n. pr., če prav o božiču zbolíš in moraš ležati v postelji. In vendar je okno široko odprto: Se lahko enkrat res vadiš v potrpljenju in si tako staršem in bratom in sestram še ljubši nego prej in imaš lep, tih čas, da enkrat takole res premisliš svoje dejanje in nehanje. In taki tihi dnevi premisleka so semtertja človeški duši prav tako potrebni kakor spanec telesu.

Drugo sredstvo je tudi, če se komu zgodi kaj žalostnega in bi se rad ves pogreznil in kar razletel od same slabe volje — da brž pomislimo na vse, ki se jim še veliko, veliko bolj žalostno godi v življenju kakor nam, ki se zdi, da so jim pogašene vse nanebne luči — če na to mislimo, nas bo sram, da iz svoje bolesi uganjamo takšno reč.

Gotovo ste že kdaj videli, kako zelo kurijo lokomotivo, če mora vlak daljšo progo voziti navkreber. Če se zjutraj zbudite in čutite, da ste razdraženi in čemerni, morate toliko bolj zakuriti: Odločiti se morate, da boste zdaj vprav toliko bolj ljubeznivi in ravnodušni. In premog, ki si ž njim kurite dušo, morajo potem biti takšne misli, kakor sem vam jih prej povedal — in sicer prav veliko, da je dosti za ves dan. Saj lahko tudi čez dan navržemo premoga. Saj se ljudje večidel dajo zapeljati in so vedno pri priči ob dobro voljo — kako imenitno je takrat, če je vsaj eden tu ali ena, ki se ob nji lahko drugi požiye in zgledujejo. Pri mestu Zürich* je velika gora, gora Ütli, ki je vedno v solnčnem svitu, ko pridejo pozimi z jezera megle in ves dan leže po cestah. Tudi njo okrožajo megle kakor valovi otok, toda njena glava se vedno ponosno dviga nad sivimi oblaki. Potem je po mestu razglašeno: »Gora Ütli jasna,« in vse se pelje gor z vzpenjačo, da se osveži ob solncu in sinjem nebu. Tudi vi naj bi bili ko takšna gora, dvignite se nad jezo in nesrečo, da bo v najhujši megli vedno zapisano na vašem čelu: »Ančka vesela« ali »Karel vesel«.

* Zürich je eno izmed glavnih mest zvezne države Švice. Ütli je 873 m visoka gora in znana razgledna točka. — Op. prev.

Nekoč sem bral pripovedko o neki majhni deklici, siroti v neki vasi, ki se ji je godilo dovolj hudo in žalostno, ki pa je bila tako zelo vesela in prijazna, da jo je vsa vas imela rada kakor kakšno kraljico. Kadar je šla pojoč po cesti, so ji prišli nasproti otroci in odrasli so stopili med duri in bolnim so odprli okno in vse je gledalo za njo. Zakaj ljudje vsi trpe pod svojo lastno čemernostjo in so zato vsakomur globoko iz srca hvaležni, kdor jim da višji zgled. Na ta način lahko postane najmanjše dekletce blagoslov za vso vas. Prizadevajte si, da postanete kraljice v kraljestvu srčne radosti.

Res težka, in zato tako redka je čednost v vseh različnih položajih in življenjskih dogodkih ohraniti prilično enako dobro voljo. Kdor ima to čednost je do domačih, do prijateljev in znancev vedno ljubezniv, do enakih in podložnih vedno miren in prijazen. Ta čednost obsega malone vse čednosti. Kdor hoče biti vedno dobre volje, vedno ljubezniv in prijazen, se mora znati premagovati, čeprav vse vre v njem od jeze in nevolje; mora imeti ljubezen do bližnjega, čeprav je dotični siten in zbadljiv; mora znati potrpeti sam s seboj, čeprav je živčno izčrpan in preko mere utrujen. Imeti mora zlasti ljubezen do Boga, s katero ob vseh neprilikah bodisi v vsakdanjih in malenkostnih, bodisi v velikih, življenjskih nezgodah — v srcu govori: Če je mogoče, naj gre ta kelih trpljenja mimo mene, vendar ne moja ampak Tvoja volja se zgodi!

**Pax
et bonum!**

**Mir in
vse dobro!**

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavni pogoji za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:

Kdor se hoče zavarovati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 60 let;
4. mora biti naročen na »Cvetjek« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pisмено ali osebno obrne na »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali pa na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Koliko časa mora biti kdo zavarovan, da dobe njegovi svojci pogrebno za pokritje pogrebnih stroškov in za sv. maše? — A. G.

Člen 8 splošnih pogojev zavarovalnega odseka pravi: »Ako zavarovani član umrje, izplača uprava zavarovalnega odseka šestmesečno rento, ki mu za tisto leto zavarovanja pripada, za pokritje pogrebnih stroškov in sv. maše.«

Pravico do pogrebnine ima torej vsak član zavarovalnega odseka III. reda, kakor hitro je bil vanj vpisan 5 let. Člen 6 namreč pravi: »Izplačevanje rent se prične po dovršenem peti mletu vplačevanja. Ako torej kak zavarovani član umrje, predno je dovršil peto leto vplačevanja, tedaj mu ne pripada nobena pogrebina, pač pa dobe njegovi svojci izplačano vse, karkoli je bil dotični član plačal za naprej. Tako n. pr. so nekateri plačali za dve ali tri ali pet let naprej, čeprav tega niso bili dolžni storiti. Ako eden izmed takih umrje, tedaj dobe svojci izplačano vse, karkoli je bilo do tedaj preveč vplačano. Seveda, če je kdo plačal za nazaj, tega seveda ne morejo dobiti izplačano.«

Do kakšne pogrebnine pa ima tak član pravico? To je različno in odvisno od tega, koliko časa je bil kdo zavarovan in po katerem razredu je bil zavarovan. Jasno je vsakemu, da ima tisti, ki je v višjem razredu zavarovan, pravico do višje pokojnine. In prav tako je jasno vsakomur, da čim dalj časa je kdo zavarovan, do tem večje pokojnine ima pravico. Višina pogrebnine je določena v členu 8 in znaša šestkratno mesečno pokojnino. Čim večja ali čim višja je pokojnina, toliko večja in višja bo potem tudi njegova porebina. Kdor si je v zavarovalnem odseku pridobil pravico do 200 Din mesečne pokojnine, dobe njegovi svojci 1200 Din pogrebnine. Kdor pa bo recimo dobival pokojnine 1000 Din na mesec, bodo naravno njegovi svojci dobili 6000 Din pogrebnine, za pokritje pogrebnih stroškov in za sv. maše.

2. Kaj se bo pa zgodilo z menoj, če bi recimo, kljub temu, da sem zdrava in trdna, ne mogla dobiti nobenega dela, tako da bom morala za nekaj časa prenehati z vplačevanjem? Ali dobim kot brezposelna kako podporo? — A. D.

Kar se tiče vplačevanja, se vam ni treba prav nič bati. Enostavno pisмено ali ustmeno sporočite, zakaj da začasno ne morete plačevati in mi vas lepo počakamo. Ko boste zopet kaj zaslužila, boste pa plačevala naprej in nadomestila zamujeno. Vsakemu se lahko dandanes zgodi, da je nekaj časa brezposeln, lahko ga prime kaka bolezen, zgodi se kaka nesreča itd. V vseh takih slučajih je res včasih težko zmagati vse stroške.

Podpore za časa brezposelnosti pa nikakor ne moremo dajati, ker bi potem sploh ne prišli do konca. Denar, katerega upravljamo, ni naša last, ampak last zavarovanih članov. S čistim prebitkom pa še ne moremo razpolagati. Za enkrat je namreč zavarovalni odsek ustanovljen za to, da se zagotovi pokojnina vsem tistim, kateri vsled starosti ali onemoglosti ne morejo več delati.

V poznejših letih, ako se bo pokazala potreba in bo dana denarna možnost, imamo namen ustanoviti tudi zavarovalni odsek za brezposelne itd., toda to bo šele prinesla bodočnost. Sedaj nimamo za to denarja, treba bo tudi še veliko študija, da se določi, kdo je brezposeln, ker za to, če se kdo ne more udeleževati v svojem poklicu, pa bi lahko dobil drugo, svojo izobrazbo primerno delo, pa tega noče storiti, še ne more reči, da je brez-

poseln. Zato, ker kdo ne dobi svojega poklicnega dela plačanega tako, kakor preje in raje okoli berači, češ da mu beračenje več nese kakor delo, zato dotični še ni brezposeln. Za vsa ta in podobna vprašanja pa bi bilo treba imeti veliko število uradništva, ki ga pa za sedaj še nimamo s čim plačati. Pri starosti in onemoglosti pa lahko vsak zdravnik ugotovi, ali je dotična oseba za delo sposobna ali ne.

OPOZORILO.

Prosimo, da bi se javila pri Župnem uradu Marijinega Oznanjenja v Ljubljani oseba, ki je 5. julija plačala zavarovalnino v znesku 200 Din ter prejela potrdilni listek št. 1130.

P. ANGELIK:

Kronika III. reda.

RIBNICA, okr. Nova Štifta, ust. 5. 6. 1904; voditelj: Skubic Anton, dekan in župnik; odbor: Bobek Ana, Lesar Marija, Nosan Franciška, Lovšin Marija, Lovšin Uršula; število članov: moških 15, ženskih 442, v novicijatu 12; naročnikov Cvetja: 34; delujoči odsek: dobrodelni; okoliš skupščine: 4700 duš.

DOLENJA VAS, okr. Nova Štifta; ust. 1900; voditelj: Škulj Karel, župnik; odbor: Zobec Marija, Klun Marija, Starc Franciška, Bojc Marija, Merhar Urša, Hönigman Ivana, Levstik Marija; število članov: moških 4, ženskih 176, v novicijatu 3; naročnikov Cvetja: 5, Lučke: 55; okoliš skupščine: 1500 duš.

VELIKE LAŠČE, okr. Nova Štifta, ust. 19. 9. 1920; voditelj: Ramovš Jakob, župnik; odbor: Zadnik Marija, Šporar Ivana, Brodnik Ivana, Žužek Angela, Marolt Angela; število članov: moških 3, ženskih 170, v novicijatu 3; naročnikov Cvetja: 63, Lučke: 100; delujoči odseki: dobrodelni, tiskovni, evharistični; okoliš skupščine: 3000 duš.

»BLAGOR MRTVIM, KATERI UMRJEJO V GOSPODU.« — Podgrad: Bačar Marija, Perko Ana, Staniša Jera, Staniša Marija, Jenič Marija, Lukšič Marija, Cimermavčič Franciška, Kulovic Jožefa, Bučar Marija, Gregorič Marija, Gazvoda Marija, Staniša Uršula, Janič Karlina, Ambrožič Marija, Šober Jožefa, Šober Marjeta, Sekula Franciška, Umek Uršula, Šurla Ana, Regina Marija, Murn Franciška, Mavrič Franciška, Banič Uršula, Lukšič Jera, Plut Barbara, Gazvoda Marija, Gazvoda Ana, Prime Jera, Hrovat Jera, Kovačič Marija, Regina Marija, Bohte Marija, Ambrožič Ana, Muhič Franciška, Kralj Marija, Berkopec Urša. — Vel. Poljane: Prijatelj Marija. — Sv. Gregor: Doljšak Jedert, Petrič Marija. — Motnik: Piskar Simon, Novak Marjeta, Grabnar Ana. — »ZAKAJ NJIH DELA GREDO Z NJIMI...« (Raz. 14, 13.)

Dopis iz Dev. Marija v Polju.

Dne 19. junija je zatisnila oči najstarejša tukajšna dekle sestra Marija Sešek. Pokopali smo jo ob številnem spremstvu sester in z bandero, dne 21. junija t. l. Blaga pokojnica zasluži, da ji postavimo v našem glasilu mal spominek, kajti vse njeno dolgo, a borno delavsko življenje, boizen, kakor njena lepa smrt, naj nam bo zgled v današnjih zmaterijaliziranih in Bogu odtujenih časih. Živela je skrito in tiho. Rojena l. 1849, je kot mlado dekle vstopila l. 1870 v delo v papirnico Vevče, kjer je zbiral

skozi 42 let cunje za izdelavo papirja. Nato je bila vpokojena z borno pokojnino 90 Din mesečno. V svojem življenju je sicer imela nekaj prihrankov, ki jih ji je pa nesrečna vojna vzela. Veliko pa je razdala svojega. V svojih mlajših letih je bila edina med delavkami, ki je znala pisati in brati in sestavljati vloge na oblastva in kot taki so se zaupno zatekali k nji dekleta in žene ter vdove, ki jim je radevolje in brezplačno pisala pisma in vloge, in te vrste dobrodelnost je vršila skoro do smrti. Hostarjeva Micka, tako je bilo njeno domače ime, pa je bila tudi spretna pletilka vencev. Ni bilo cerkvene, ali kake versko družbene slavnosti, nove maše ali večjega praznika, da bi ona ne spletla nekaj vencev. Koliko tisoč metrov jih je tako pletla v življenju, to sam Bog ve. Pri svojih tovarišicah vpokojenkah je bila tudi nekaka voditeljica in jih je večkrat osebno ali pismeno zastopala v njih upravičenih zahtevah.

Zadnje desetletje se je preselila prav blizu farne cerkve, da je tako bila lahko vsak dan pri sv. maši in obhajilu. Tretjeredniški shodi so ji bili nad vse dragi. Kot vpokojenka je tudi pri mrličih stražila, in se tako sama vedno pripravljala na smrt. Bolehala je nad eno leto, vendar je skoro do zadnjega hodila. Uro pred smrtjo, se je sama na posteljo vsedla (ležati ni mogla) in čakala duhovnika, da ji prinese sveto popotnico, ter je še sama z duhovnikom molila molitve za umirajoče in bila do zadnjega pri zavesti — po končani sveti odvezi je izdihnila in njena duša, kakor upamo, uživa že nebeško plačilo. Med ljudstvom gre glas, tako umirajo blažene duše. Kakršno življenje, taka smrt.

V mesecu aprilu pa smo pokopali tudi sestro tretjerednico Frančiško Hribar. Tudi bivša delavka v vevški papirnici, zadnja leta pa je snažila občinske in šolske prostore. Skozi dve leti je grozno trpela s krščansko potrpežljivostjo, in bila v bolezni večkrat prevedena. Umrla je lepo, vdano v voljo božjo.

Naš tretji red se kar lepo razvija od kar imamo svoje bandero, ki ga za vsakim umrlim članom ponesemo. Pri procesijah gremo istotako v posebnem oddelku za banderom. Lansko leto je bilo sprejetih 7 članov. Le moški nimajo korajže, ali pa jih je sram pristopiti v našo tretjeredno družbo. Našega lista Cvetja prihaja v našo faro okrog 150 izvodov.

F. K.

Nove knjige.

Pregelj Ivan: *Zbrani spisi*, 8. zvezek: *Simon iz Praš; Usehli vrelci*. Ljubljana 1933. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena vez. 60 Din, broš. Din 45. — Pregljev pomen v našem slovstvu je že danes nesporen, toda njegovo veliko slovstveno delo je bilo tako raztreseno po raznih revijah in raznih založništvih, da je bilo res prav težko dobiti o njem točno sliko, zato so bili ti-le »Izbrani spisi« že vprav nujno potrebni. Ta zvezek objavlja zopet dve umetnini, ki stavita na bravca že precejšnje zahteve, vendar jih bo z največjim pridom užival preprostejši prijatelj lepe knjige. Zlasti »Simon iz Praš« je v našem slovstvu edinstven, izredno uspel poskus globoko in umetniško zajetega življenjepisa v leposlovni obliki in mirno lahko trdimo, da pri nas še nihče ni ustvaril slike, kakršno nam je podal Pregelj o Simonu Jenku. Kaj zanimiv in notranje precej soroden je tudi drugi spis tega zvezka »Usehli vrelci«, v katerem nam slika Pregelj zopet na popolnoma svojski način modernega pesnika Franceta Zornika in njegovo smrt. Spis je miselno tako bogata in globoka slika sodobne literarne družbe, da skoraj nima primere v našem slovstvu.